

31267
Stichting Edu-Ley

JAARVERSLAG

2018

Stichting Edu-Ley
Hoogen Dries 3
5051 WK Goirle

INHOUDSOPGAVE

A	BESTUURSVERSLAG	PAGINA
	Bestuursverslag	1
	Financiële positie	56
	Resultaat	57
	Kengetallen	58
B	JAARREKENING	
B1	Grondslagen voor de jaarrekening	59
B2	Balans per 31 december 2018	64
B3	Staat van baten en lasten 2018	66
B4	Kasstroomoverzicht 2018	67
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	
1.1	Immateriële vaste activa	68
1.2	Materiële vaste activa	68
1.3	Financiële vaste activa	69
1.5	Vorderingen	69
1.7	Liquide middelen	69
2.1	Eigen vermogen	70
2.2	Voorzieningen	70
2.4	Kortlopende schulden	71
	Verantwoording subsidies OCW (model G)	72
	Gebeurtenissen na balansdatum	73
B6	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	74
B8	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	
3.1	(Rijks)bijdragen OCW	75
3.2	Overige overheidsbijdragen	75
3.5	Overige baten	75
4.1	Personele lasten	76
4.2	Afschrijvingslasten	76
4.3	Huisvestingslasten	77
4.4	Overige instellingslasten	77
4.4	Leermiddelen	78
5	Financiële baten en lasten	78
	WNT	79
	(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten	81
	Overzicht verbonden partijen	82
E	OVERIGE GEGEVENS	
E1	Controleverklaring	83
	BIJLAGE(N)	
F1	Gegevens over de rechtspersoon	87

Stichting Edu-Ley Goirle

Bestuursverslag

Goirle, juni 2019

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Het verslag van de Raad van Toezicht	4
Verslag van de Raad van Toezicht	4
1.1. Goed toezicht.....	4
1.2. Goed onderwijs vraagt om gezamenlijkheid, de politiek aan zet.....	4
1.3. Enkele specifieke punten van het toezicht	5
1.4. Belangrijke ontwikkelingen	6
1.5. Belangrijke besluiten in 2018.....	7
1.6. Samenstelling RvT periode 1 januari t/m 31 december 2018	7
1.7. Waardering en erkenning	7
1.8. Beoordeling jaarverslag	7
Hoofdstuk 2 Algemeen Verslag	8
2.1. Stichting	8
2.2. Visie en missie	8
2.3. Organisatiestructuur.....	9
2.4. Secretariaat.....	10
2.5. Onderwijs en identiteit.....	10
1. Onderzoek haalbaarheid Edu-Ley brede Plus Klas	11
2. Het aantal verwijzingen	11
3. Koersnotitie.....	11
4. Leerlingen in het VO.....	11
DOMEIN B : PERSONEEL EN ONTWIKKELING	12
5. Studiedag Onderwijs en de Toekomst	12
6. RIE.....	12
7. Tevredenheidsonderzoeken.....	13
8. Leerkringen als onderdeel van de professionele ontwikkeling.....	13
9. ERD.....	13
DOMEIN C : PLANNING EN CONTROL.....	15
11. één GMR	15
12. Fusietraject.....	15
13. Beleidsrijk begroten.....	16
2.6 leerlingenaantal.....	17
2.7. Opleiden in school	18
2.8. Marktaandeel Edu-Ley scholen	18
2.9. Activiteiten externe vertrouwenspersoon.....	18
2.10. Inspectie.....	19
2.11. IEP	20
2.12. Plein 013 en Passend Onderwijs Edu-Ley	23
Hoofdstuk 3.....	25
3.1. Personeelsbeleid, rechtspositie en arbeidsvoorwaarden	25
3.2. Totale personeelsbestand	25
3.3. Functieschaal.....	26
3.4. De Gewogen Gemiddelde leeftijd	26

Hoofdstuk 4 Ziekteverzuim	28
4.1. Analyse 2018	28
4.2. Verzuimfrequentie en verzuimdagen	29
4.3. Nulverzuim	30
4.4. Verzuimkosten	31
Hoofdstuk 5 Huisvesting	32
5.1. Scholen	32
't Schrijverke, De Regenboog en Kameleon	32
Den Bongerd, Open Hof en De Bron.....	32
5.2. Meubilair	32
Hoofdstuk 6 Risicobeheersing.....	33
Hoofdstuk 7 Verantwoording naar derden/rechtmaticheid bestedingen	34
Hoofdstuk 8 Financieel beleid	36
8.1. Context.....	36
8.2.1. Balansontwikkeling en kengetallen.....	36
8.2.2. Exploitatie	38
8.2.3. Staat van baten en lasten.....	38
8.3. Continuïteitsparagraaf	44
Bijlage: ontwikkeling financiële kengetallen	52

Hoofdstuk 1 Het verslag van de Raad van Toezicht

Verslag van de Raad van Toezicht

'We zorgen ervoor dat we de kwaliteiten en talenten van onze medewerkers zien en deze inzetten voor de leerlingen en voor de ontwikkeling van het onderwijs'

Uit 'Ontdek je wereld, koersplan 2019 - 2023', Edu-Ley 2018).

1.1. Goed toezicht

Ouders en de gemeenschap van Goirle vertrouwen de ontwikkeling van hun kinderen toe aan de Edu-Ley scholen. Dat is een grote verantwoordelijkheid voor het bestuur, het management en de leraren van de personele unie Edu-Ley. Die verantwoordelijkheid vraagt om verantwoording en om openheid over de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie daarvan. Dat gebeurt op verschillende manieren. In de leerlinggesprekken met ouders, op ouderavonden, in het overleg met de de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en door middel van het jaarverslag.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van 'het collectief' en legt daarover verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RvT). De RvT ziet erop toe dat het bestuur de afspraken over de kwaliteit en organisatie van het onderwijs realiseert en bewaakt de continuïteit (intern toezicht). De RvT is onafhankelijk. In dit hoofdstuk leggen wij verantwoording af aan u en geven wij openheid van zaken over het interne toezicht in 2018. Tenslotte is er de inspectie van het Onderwijs (de onderwijsinspectie) die de scholen periodiek bezoekt en beoordeelt aan de hand van de eisen die de Wet aan het onderwijs stelt (extern toezicht). De onderwijsinspectie rapporteert zijn bevindingen aan het bestuur. Als de onderwijsinspectie een rapport heeft uitgebracht leest u daar meer over in het jaarverslag van het bestuur. De rapporten van de onderwijsinspectie zijn openbaar en deze zijn te vinden op de website van de [onderwijsinspectie](#).

We gebruiken de 'Code Goed Bestuur, Primair Onderwijs' als leidraad om het interne toezicht te richten. De 'Toolkit toezicht primair onderwijs' is ons 'gereedschap' bij de uitvoering van het toezicht.

De koersnotitie 'Een wereld te verkennen, visie en strategische keuzes 2016 – 2019' en de begroting 2018 geven de kaders voor onze toetsing en beoordeling van de uitvoering van het beleid in 2018 door de bestuurder. Deze stukken vindt u op de website van [Edu-Ley](#).

1.2. Goed onderwijs vraagt om gezamenlijkheid, de politiek aan zet

We willen het beste voor onze kinderen. Het is een stelling waaraan maar weinigen van ons twijfelen. Het is een wens die diep geworteld is en minstens zo krachtig lijkt als de zwaartekracht. Voortdurend aanwezig en van invloed op alles. Als de massa van de aarde de bron is van de zwaartekracht, wat is dan bron van de kracht om het beste te willen voor onze kinderen? Het antwoord: levenskracht. Of met andere woorden wijzelf, u en ik met elkaar.

Zoals de zwaartekracht recht evenredig is met de massa van de aarde, is de levenskracht recht evenredig aan onze gezamenlijkheid. We weten allemaal dat als onze neuzen dezelfde kant op staan we het 'onmogelijke' kunnen realiseren. Zo is de organisatie van ons onderwijs de uitkomst van het door ons gezamenlijk gevoelde belang – ons 'algemene' belang - het beste te willen voor onze kinderen.

Anders dan de zwaartekracht is de kracht van gezamenlijkheid weinig constant. Gezamenlijkheid is voortdurend afhankelijk van de keuzes en afwegingen die we maken. We zien dit scherp terug in het maatschappelijke debat over de kwaliteit van ons onderwijs.

2018 was het jaar waarin de leraren in het basisonderwijs de straat op gingen. Spontaan georganiseerd zonder vakbonden. Een niet mis te verstaan signaal dat er voor goed onderwijs onvoldoende 'gezamenlijkheid' is om dit te realiseren. Waar het debat zou moeten gaan over de

kwaliteit van onderwijs en in het verlengde daarvan het lerarentekort, ging het vooral over de hoogte van de salarissen en de arbeidsvoorwaarden en het stakingsrecht van leraren.

We lijken te zijn vergeten dat we allemaal het beste willen voor onze kinderen. Dat onderwijs daarvoor essentieel is en dat leraren het als hun kerntaak en persoonlijke levensvervulling zien. Goed onderwijs vraagt gezamenlijkheid. Een gezamenlijkheid die zichtbaar wordt in vertrouwen en waardering voor leraren en het beschikbaar stellen van voldoende geld voor de uitvoering en verbetering van het onderwijs. Gezamenlijkheid kristalliseert zich uit in de politiek. De politiek is mét ons aan zet:

'We zorgen ervoor dat we de kwaliteiten en talenten van onze medewerkers zien en deze inzetten voor de leerlingen en voor de ontwikkeling van het onderwijs'

1.3. Enkele specifieke punten van het toezicht

Een nieuwe begrotingsopzet

De opzet voor de begroting 2019 is in 2018 verder aangepast. Voor 2019 heeft iedere school de begroting opgesteld aan de hand van een vast model. Het is nog niet helemaal gelukt om een volledig beleidsrijke begroting op te stellen. Het bestuur heeft echter opnieuw een flinke stap gezet en we verwachten dat de bestuurder dit proces met de begroting voor 2020 afsluit.

Beperkte beschikbaarheid van vervangers

Er zijn maatregelen genomen om te zorgen voor voldoende capaciteit op de scholen bij uitval van leerkrachten. Dit en de grote inzet en flexibiliteit van de leerkrachten, directeuren en overige medewerkers heeft ervoor gezorgd dat er in 2018 geen leerlingen naar huis zijn gestuurd.

Functioneren en honorering van het bestuur

Wij hebben vastgesteld dat het bestuur zijn reguliere taken en bijzondere taken in 2018 goed heeft uitgevoerd. De bestuurder heeft veel energie en aandacht geschonken om brede steun te organiseren voor de samenvoeging van de Stichting SKBG en de Stichting BOOG. Dat is goed gelukt en de bestuurder verdient onze grote waardering daarvoor. De medewerkers van de Edu-Ley zijn in 2018 getroffen door ernstige ziekte van enkele medewerkers en het overlijden van Marlies Geerts. De bestuurder heeft hierbij grote betrokkenheid en menselijkheid getoond en daarbij de continuïteit bij de taakvervulling bewaakt. Hij verdient daar alle waardering van ons en de medewerkers voor.

De honorering van het bestuur in 2018 is volgens de cao-bestuurders primair onderwijs en voldoet aan de eisen die de Wet normering topinkomens stelt aan de bezoldiging van bestuurders van (semi) publieke instellingen.

In 2018 hebben wij onvoldoende in geslaagd om de beoordeling van de bestuurder zorgvuldig te organiseren. Voor de bestuurder heeft dit geleid tot onduidelijkheid over onze waardering en beoordeling. We hebben dit in een open gesprek met de bestuurder besproken, onze excuses gemaakt en er lering uitgetrokken. Het is aanleiding om in 2019 de beoordelings- en beloningssystematiek te evalueren en te herzien.

Contact met de GMR's

Wij hebben – in tegenstelling tot voorgaande jaren - en in verband met het fusieproces één keer vergaderd met de GMR's. We waarderen het dat de GMR's in 2018 vooruitlopend op de fusie versneld gekomen zijn tot één gezamenlijke GMR voor Edu-Ley.

Samen met de GMR hebben we Madelon Vriezen – een van de auteurs van 'de Staat van de Ouder' gevraagd om een inleiding te verzorgen. Hiervoor hebben we de leden van de GMR, RvT, de bestuurder, enkele belangstellende ouders, leerkrachten en de directeuren uitgenodigd. Geprikkeld door haar inleiding hebben we aan dialoogtafels met elkaar het thema 'Ouderbetrokkenheid, Last of Lust?' uitgediept.

Het functioneren van de RvT zelf

In het kader van de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs van de PO Raad (14 november 2014, aangescherpt in augustus 2017) is de RvT verantwoordelijk voor het regelmatig evalueren van de kwaliteit van zijn functioneren. Op 11 april 2018 heeft de RvT een zelfevaluatie uitgevoerd onder leiding van Jessica van den Bosch (House of Governance). De bestuurder heeft meegewerkt aan het onderzoek en de bespreking van de uitkomsten.

We hebben ons functioneren geëvalueerd op onderstaande thema's:

- Beleidsontwikkeling
- Rol & taakverdeling
- Onafhankelijke opstelling
- Randvoorwaarden
- Kennis en ervaring
- Sociale kenmerken
- Groepsdynamica

Uit de evaluatie komt naar voren dat we eensgezind zijn in ons oordeel: voldoende – goed.

Aandachtspunten zijn o.a.

- De onafhankelijkheid van RvT-leden richting achterban, en vice versa;
- De evaluatie van het verloop van de vergaderingen (2x per jaar);
- De scholing van de leden van de RvT gericht op toezichthouden;
- De diversiteit van de samenstelling van de RvT;
- Rolsvastheid, bewaken van de eigen positie en niet op de stoel van de bestuurder plaatsnemen.

Vorming en scholing

In 2018 heeft één lid van RvT deelgenomen aan externe educatieve bijeenkomst gericht op het uitoefenen van toezicht.

Integriteit

In verband met de toetreding van Edu-Ley als lid van het samenwerkingsverband Onderwijscoöperatie T-Primair per 1 januari 2019, zijn mevrouw Frank Rops en de heer Barry van Dijk per 31 december 2018 teruggetreden als lid van de RvT. Dit vanwege mogelijke (schijn van) belangenverstremming.

Regulier toezicht

We hebben het toezicht uitgevoerd aan de hand van de jaaragenda 2018. De RvT heeft zeven keer vergaderd met het bestuur en één keer als RvT afzonderlijk. In 2018 hebben we één gezamenlijk overleg gehad met de leden van de RvT van de BOOM-scholen in Oisterwijk en de Stichting Samenwijs Opvang & Onderwijs in Hilvarenbeek. We hebben onder leiding van Thomas Niaounakis (TU-Delft en IPSE instituut) met elkaar van gedachten gewisseld over de 'Zin en onzin van fusies in het basisonderwijs'.

We hebben bij vier scholen een schoolbezoek afgelegd. Hierbij hebben we – wisselend per school – gesproken met de directeur, leerkrachten en kinderen. Vast bespreekpunt vormde de voortgang met het uitvoeringsprogramma van de Koersnotitie. We hebben ons blij laten verrassen door de verscheidenheid waarmee de scholen zich hebben gepresenteerd.

1.4. Belangrijke ontwikkelingen

Lerarentekort

Leerkrachten hebben in 2018 opnieuw met stakingen aandacht gevraagd voor het lerarentekort de hoge werkdruk en de lagere salarissen in vergelijking met het voortgezet onderwijs. De regering heeft extra middelen toegezegd, maar het is twijfelachtig of dit voldoende tegemoet komt aan de eisen van de leerkrachten. Het vraagstuk van het lerarentekort blijft naar ons oordeel een van de grootste uitdagingen waar het bestuur de komende jaren voor staat.

Het Edu-Ley bestuur anticipeert hierop en heeft voor de meerjarenbegroting 2019 tijdelijk extra middelen vrijgemaakt uit de reserves om een aantal leerkrachten een vaste aanstelling aan te bieden.

Passend onderwijs en regionale samenwerking

Voor de uitvoering van het passend onderwijs neemt Edu-Ley deel aan het regionale samenwerkingsverband Plein 013. In 2018 is overleg gestart om de regionale samenwerking in het basisonderwijs waaronder Plein 013 en T-primair verder te integreren. De organisatie van onafhankelijk toezicht is hierbij onderwerp van gesprek. Naar verwachting leidt dit er toe dat er per

1 januari 2020 sprak is van een nieuwe samenwerkingsstructuur met een onafhankelijk interne toezichthouder.

Lokale samenwerking

Eind 2018 is de fusie tussen de SKBG- en BOOG scholen gerealiseerd. Met de raden van toezicht en de bestuurders van de BOOM-scholen in Oisterwijk en de Samenwijs-scholen in Hilvarenbeek blijven we in gesprek om door samenwerking de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en de bestuurlijke kwetsbaarheid te verminderen.

1.5. Belangrijke besluiten in 2018

- Goedkeuring van het jaarverslag (inclusief jaarrekening) van SKBG 2017 en BOOG 2017;
- Herbenoeming van mevrouw Franka Rops (secretaris) en de heer Maarten Pieters (voorzitter) voor max. 3 jaar;
- Instemming met het verlengen tot 2023 van de koersnotitie 'Een wereld te verkennen' en de uitwerking daarvan in het koersplan 2019 – 2023 'Ontdek je wereld';
- Instemming met de juridische fusie van SKBG en BOOG;
- Benoeming van mevrouw Renate O'Prinsen als lid van de Raad van Toezicht met de portefeuille onderwijs;
- Benoeming van de heer Kees van Santvliet als lid van de Raad van Toezicht met de portefeuille financiën (op voordracht van de GMR);
- Goedkeuring van de meerjarenbegroting 2019-2023.

1.6. Samenstelling RvT periode 1 januari t/m 31 december 2018

De heer Frans Molkenboer is per 1 januari 2018 op voordracht van de gemeente aangetreden als lid van de Raad van Toezicht als portefeuillehouder kwaliteit onderwijs.

Samenstelling RvT periode 1 januari t/m 31 december 2018

Naam	Functie	Portefeuille
Maarten Pieters	Voorzitter	Algemene zaken, externe contacten, communicatie
Barry van Dijk	Penningmeester*	Financiën
Franka Rops	Secretaris	Kwaliteit onderwijs, nieuwe ontwikkelingen, beleid
Margot ter Huurne	Lid, vicevoorzitter	Personeel / HR
John van den Hout	Lid, vicesecretaris	ICT, huisvesting/ beheer
Frans Molkenboer	Lid, vice penningmeester	Kwaliteit onderwijs, schoolplannen

1.7. Waardering en erkenning

De RvT spreekt hier graag zijn waardering en erkentelijkheid uit voor alle medewerkers van de Edu-Ley scholen. In 2018 hebben zij zich ook onder de verdrietige omstandigheid van het verlies van Marlies Geerts en alle arbeidsonrust onverminderd ingezet om adequaat en goed onderwijs te bieden aan alle leerlingen. Ook willen wij de leden van de GMR's en alle ouders hartelijk bedanken voor hun inzet en betrokkenheid.

1.8 Beoordeling jaarverslag

Het jaarverslag van het bestuur geeft naar ons oordeel een goed beeld van het onderwijs door Edu-Ley in 2018. Wij onderschrijven de inhoud en hebben het jaarverslag met genoeg goedgekeurd. Uw reactie verwelkomen we, we zijn bereid om te leren, uw kritiek en complimenten sterken ons vertrouwen.

Goirle, mei 2019

Maarten Pieters
 Voorzitter Raad van Toezicht

Hoofdstuk 2 Algemeen Verslag

2.1. Stichting

Met ingang van 31-12-2018 zijn de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Goirle en de Stichting Katholiek Basisonderwijs Goirle gefuseerd tot de stichting Edu-Ley. Hiermee is de personele unie Edu-Ley overgegaan in de Stichting Edu-Ley en is een proces van ruim 8 jaar afgerond. Edu-Ley kent als bestuursmodel het zogenaamde Raad van Toezichtmodel waardoor de bestuursverantwoordelijkheid bij de bestuurder ligt. Dit model heeft geleid tot een duidelijke scheiding tussen toezicht houden, besturen en directievoering. Het College van Bestuur (= CvB) is het bevoegd gezag en de directievoering ligt bij de scholen. De besturingsfilosofie van Edu-Ley luidt: 'ruimte binnen heldere kaders'. Het bestuursmodel van 'besturen op hoofdlijnen door middel van kaders' wordt doorgevoerd op alle niveaus in de organisatie: een hoger niveau stelt kaders vast voor lagere niveaus. Onder de besturingskaders verstaan wij: 'beleids- en uitvoeringsplannen volgens vaste formats en verantwoordingsrapportages volgens het managementstatuut'.

2.2. Visie en missie

Edu-Ley was voorheen een personele unie, bestaande uit twee openbare en vier katholieke scholen. Ieder met een eigen historie en karakter, maar verbonden door de ambitie om het onderwijs in Goirle toekomstbestendig te maken en op een hoger niveau te tillen. Onze identiteit is opgebouwd uit de waarden die we delen en komt tot uitdrukking in het gedrag dat we laten zien. Wat onze scholen met elkaar verbindt, is de gemeenschappelijke opdracht om bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen tot autonome mensen met verantwoordelijkheidsgevoel voor de wereld waarin we leven. Onze visie en missie hebben wij in 2018 opnieuw vastgelegd in onze tweede **koersnotitie 'Ontdek je wereld'**.¹

Onze missie

Edu-Ley scholen zorgen voor maatschappelijk betrokken en toekomstbestendig onderwijs. Wij geven ruimte aan het ontdekken en versterken van eigen wijsheid van leerlingen, zodat zij zichzelf optimaal ontplooiën en met elkaar verantwoordelijkheid nemen om duurzame en respectvolle keuzes te maken.

De visie: Onze pijlers

Uit de sessies met ouders, leerlingen, directeuren en medewerkers kwamen de volgende gemeenschappelijke kwaliteiten van beide stichtingen naar voren:

1. We hebben aandacht voor de totale ontwikkeling van ieder kind;
2. Onze scholen bieden ieder kind de ruimte om op eigen wijze tot ontplooiing te komen en leggen zo de basis voor een gelukkige en betekenisvolle bijdrage in de samenleving en een leven lang leren;
3. We zijn sterk in het ondersteunen van leerlingen en hebben oog voor het welzijn van leerlingen en medewerkers;
4. We zijn een lerende organisatie en bieden op onze scholen een veilige leer- en werkomgeving.

Onze kernwaarden (LAVA)

Onderstaande waarden zijn een richtsnoer voor ons² gedrag en handelen. Met ruimte voor ieders eigenheid laten we met deze waarden zien wat wij als Edu-Ley belangrijk vinden. De vier waarden versterken elkaar, dat wil zeggen dat ze alleen in samenhang kenmerkend zijn voor het karakter van Edu-Ley. Ze staan niet op zichzelf, maar krijgen juist kleur door hun onderlinge relaties en wisselwerking. Als geheugensteuntje introduceren we de vier waarden in het acroniem LAVA.

Lerende houding

We zijn een lerende organisatie in ontwikkeling. We tonen kwaliteit tot in de kleinste details. We zijn open, transparant en betrouwbaar. We overtreffen verwachtingen en ontwikkelen onszelf. We spreken elkaar aan op gedeelde waarden en staan voor continue verbetering. De lerende houding zien we als belangrijke voorwaarde om onze ambities te realiseren.

Autonomie

We respecteren de eigenheid van kinderen en professionals. We zijn onafhankelijk en kritisch en maken verantwoorde keuzes voor onszelf en onze omgeving vanuit eigenaarschap en regelruimte. We zetten eigen creativiteit en talent in, werken aan onderscheidend vermogen

¹ Koersnotitie 'Een wereld te verkennen' (2016-2019) en de tweede koersnotitie 'Ontdek je wereld' (2019-2023).

² Dit geldt voor leerlingen en alle medewerkers

van onze scholen en vieren verscheidenheid. We nemen persoonlijke verantwoordelijkheid voor wat nodig is om samen verder te komen en hebben oog voor elkaars grenzen.

Verbinding

We zoeken elkaar op en weten elkaar te vinden. We werken samen met partners in de nabije wereld of daarbuiten. We maken gebruik van elkaars kwaliteiten en realiseren gezamenlijke doelen. We zijn interactief in onze communicatie met het oog op wederzijdse groei. We zijn zichtbaar en inspirerend. We realiseren synergie en meerwaarde voor alle betrokkenen en we zijn een merk.

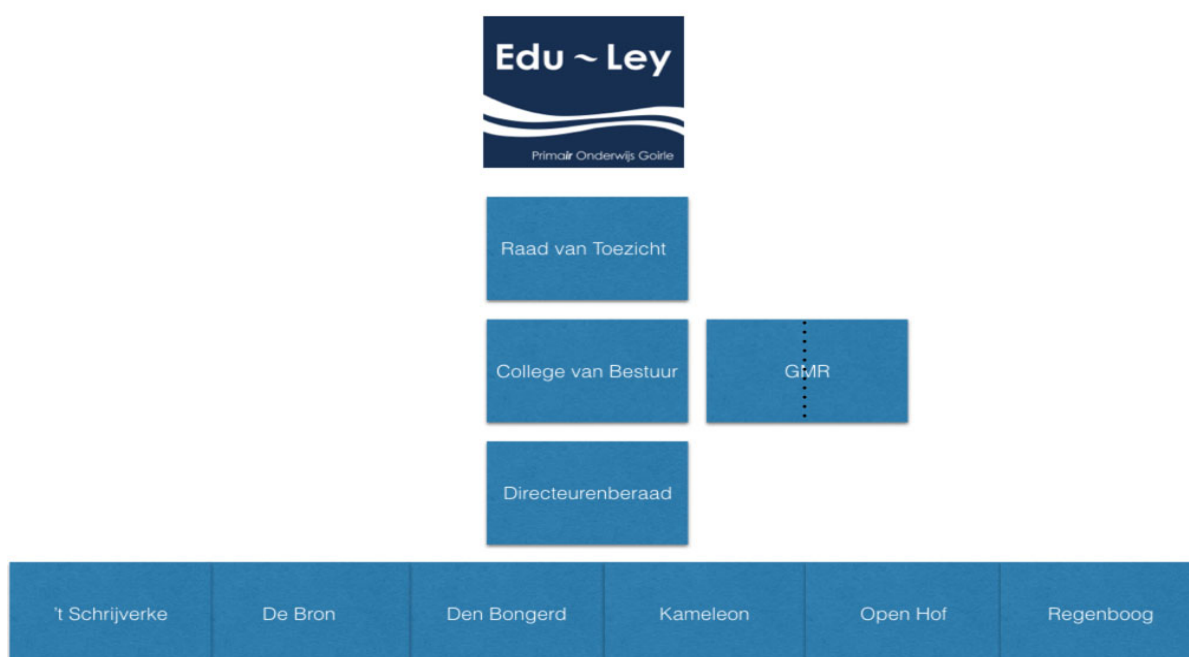
Ambitie

We zijn innovatief en laten zien dat we het verschil willen maken. We zijn vooruitstrevend en duurzaam. We hebben dromen en passie. We hebben lef en zijn ondernemend. We laten ieders kracht tot uitdrukking komen. We zijn verdiepend en ontdekkend. We tonen daadkracht en we zien kansen voor persoonlijke en gezamenlijke ontwikkeling.

In oktober 2018 is er een nieuwe strategische koersnotitie vastgesteld voor de Stichting als geheel³. Dit beleidsplan is richtinggevend voor het beleid voor een periode van vier jaar.

2.3. Organisatiestructuur

Voor de organisatie geldt onderstaand organigram. In 2018 diende het beleid binnen beide organisaties zoveel als mogelijk met dezelfde inhoud te worden vastgesteld. Beleid op het niveau van elke stichting afzonderlijk werd alleen geformuleerd als het op basis van de specifieke situatie en/of omstandigheden van één van de stichtingen noodzakelijk was. Dit ter beoordeeling door het CvB. Dit gold met name voor de (meerjaren)begroting, jaarrekening en de bestuursformatieplannen van de beide stichtingen. Met de komst van de nieuwe stichting is dit in 2019 niet meer van toepassing.

De organisatie bestaat uit een bestuurder en 6 directeuren. Het CvB is eindverantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering op Edu-Ley niveau. De beleidsuitvoering op schoolniveau en de aansturing van de dagelijkse gang van zaken gebeurt onder leiding van de directeuren door de

³ Ontdek je wereld: Het strategisch beleidsplan is een beleidsdocument (koersnotitie), waarin de hoofdlijnen van het beleid voor een periode van vier jaar worden vastgelegd en is dus geen gedetailleerd planningsdocument. Daarvoor verwijzen we naar de jaarplannen. In onze filosofie is het zaak om een beweging tot stand te brengen die het beste van twee werelden combineert: een heldere visie en gedeelde ambities gekoppeld aan zelfverantwoordelijkheid, actieve betrokkenheid en wederzijds leren. Vanuit die insteek krijgen de scholen de ruimte om een eigen invulling te geven aan de gezamenlijke richting. De ambities in dit koersplan hebben voornamelijk betrekking op de strategische keuzes en ontwikkeling op organisatieniveau. Onderwijsinhoud en profilering blijven de verantwoordelijkheid van elke school afzonderlijk.

managementteams (= MT) van de scholen. Een MT bestaat uit de directeur, de teamleiders/ bouwcoördinatoren/lb-ers en/of de hoofden onderwijs en zorg.

2.4. Secretariaat

Vanaf 1 januari 2015 is de voorzitter van het CvB van BOOG volledig werkzaam voor de personele unie Edu-Ley. Hij werkte voor 0,5 fte voor BOOG en voor 0,5 fte voor SKBG. Met ingang van 1 januari 2019 is hij volledig in dienst van de Stichting Edu-Ley. Door het grote verlies van Marlies is er een lege plek ontstaan op het kantoor. Haar taken zijn op volgende manier opnieuw ingevuld:

- Het CvB en de Raad van Toezicht worden ondersteund door een notulist.
- Verder werkt op het secretariaat een financiële medewerker (2 ochtenden) en een medewerker voor personele zaken (4 ochtenden).
- Een leerkracht van den Bongerd onderhoudt de website van Edu-ley.

Naast deze administratieve ondersteuning zijn er geen beleidsmedewerkers aangesteld voor de terreinen Onderwijs & Kwaliteit, Huisvesting, ICT en Financiën.

Vier scholen worden ondersteund door administratieve medewerkers op de scholen. Twee scholen (Regenboog en de Kameleon) krijgen hun ondersteuning vanuit het secretariaat.

Een van de directeuren ondersteunt de bestuurder op het gebied van HRM/Arbo voor 1 dag per week.

2.5. Onderwijs en identiteit

De beleidskaders met betrekking tot de onderwijskundige inrichting worden bepaald op het niveau van de personele unie. De onderwijskundige inrichting en profilering is in alle gevallen op de eerste plaats een aangelegenheid van elke school afzonderlijk.

Alle Edu-Ley scholen hebben in de maand juni 2018 hun nieuwe plannen van aanpak voor de periode 2018-2019 opgesteld en voorgelegd aan het CvB. Ook zijn de jaarplannen 2017-2018 geëvalueerd en besproken met het CvB.

Het CvB geeft in juni van elk jaar aan welke ambities zij wil gaan oppakken in het daaropvolgende schooljaar. Als input voor deze plannen gebruiken wij onze koersnotitie. Sommige plannen van aanpak bestrijken een periode van meerdere jaren (zie tijdspad). Per plan van aanpak verwijzen we naar de koersnotitie. Ook proberen we met verschillende plannen in te spelen op actuele ontwikkelingen en/of opdrachten vanuit het verleden⁴.

Inspectiebezoek

Op 30 november heeft de onderwijsinspectie een zogenaamd thema-onderzoek uitgevoerd op Den Bongerd. Het thema betrof het didactisch handelen van de leerkrachten. Het MT van den Bongerd heeft de rol, ondanks de afwezigheid van de directeur, goed opgepakt en het bezoek is ook prima verlopen. Aanbevelingen/opmerkingen waren: De informatie in de schoolgids over schorsen en verwijderen klopt niet. De taakgerichtheid en de betrokkenheid van de kinderen is goed. Meer feedback geven aan kinderen, juist ook over het proces, is nog een mogelijkheid tot groei.

Plannen van aanpak

De bestaande en nieuwe plannen van aanpak voor 2018-2019 zijn:

Domein Onderwijs en Ontwikkeling	1.	Plusklas Edu-Ley	Loopt
	2.	Actief Beleid S(B)O	Loopt
	3.	Koersnotitie Ontdek je wereld	Gerealiseerd 14-10-2018
	4.	Volgen leerlingen in het VO	Loopt
Domein Personeel en Ontwikkeling	5.	Studiedag Edu-ley	Gerealiseerd per 5-10-2018
	6.	Uitwerken uitslag RIE (vervolg)	Loopt
	7.	Tevredenheidsonderzoek	Loopt
	8.	Leerkringen	Loopt
	9.	ERD schap	Gerealiseerd per 1-1-2019
Domein Planning en Control	10.	Kwaliteitszorg	Loopt
	11.	Werkwijze een GMR	Gerealiseerd per 1-8-2018
	12.	Fusietraject	Gerealiseerd per 1-1-2019
	13.	Beleidsrijk maken van begrotingen	Stappen gezet

⁴ Opzetten taalschool en werkgroep GMR

DOMEIN A : ONDERWIJS

1. Onderzoek haalbaarheid Edu-Ley brede Plus Klas

Er zijn grote verschillen in begaafdheid, tempo en belangstelling bij kinderen. Naast zorg voor kinderen die minder snel kunnen meekomen, moet er ook specifieke aandacht zijn voor de begaafde leerlingen⁵. Om dit streven vorm te geven, heeft onze Stichting de keuze gemaakt om te gaan werken binnen de kaders van een beleidsplan. We streven er met de leerkrachten binnen de Stichting naar:

- Een eenduidige definitie te kunnen geven van het begrip Hoogbegaafdheid;
- Kennis te hebben van de kenmerken van leer- en persoonlijkheidseigenschappen van hoogbegaafde leerlingen;
- Waar mogelijk didactische aanpassingen te realiseren die noodzakelijk zijn voor de hoogbegaafde leerling om tot ontwikkeling te komen;
- Waar mogelijk pedagogische aanpassingen te realiseren die noodzakelijk zijn voor de hoogbegaafde leerling om tot ontwikkeling te komen.

De plusklas van SKBG heeft een doorstart gemaakt, waarbij de hoogbegaafdheidsspecialist contact heeft met de medewerkers (hoog)begaafdheid binnen BOOG.

Er heeft inmiddels afstemming plaatsgevonden t.a.v.:

- Hanteren DHH als instrument op 6 scholen van Edu-Ley;
- Beleidsplan SKBG qua inhoud afgestemd op beleidsplannen van BOOG;
- Verhuizing van de plusklas van de locatie FD naar de Regenboog.

Dit beleidsplan zal jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld worden.

2. Het aantal verwijzingen

Uitgangspunt voor Edu-Ley is dat er thuis nabij passend onderwijs is voor alle leerlingen in Goirle (passend onderwijs is onderwijs dat past bij de leerling). Het aantal verwijzingen vanuit Edu-Ley is de afgelopen jaren altijd laag geweest ten opzichte van Plein 013 en het landelijke gemiddelde (zie punt 2.14). Punt van aandacht blijft het terugplaatsen van deze leerlingen. Scholen volgen deze leerlingen wel actief in hun jaarlijkse gesprekken met het S(B)O. Op dit moment heeft dit nog niet tot concrete terugplaatsing van leerlingen uit het SBO geleid. Verder heeft een van de directeuren en een hoofd Onderwijs en Zorg zitting genomen in een denktank van Plein 013.

3. Koersnotitie

Doel was om een vernieuwde koersnotitie op te stellen. Onze huidige notitie heeft in oktober 2016 de instemming gekregen van de beide GMR-en. Dit betekent dat de implementatie pas 2 jaar geleden is gestart. Ook wisten we dat de chronologische volgorde tussen koersnotitie en de schoolplannen niet juist was. Door middel van deze notitie is dit weer hersteld.

Het gaat hier dus met name om een aanscherping van onze notitie 'een wereld te verkennen'.

De nieuwe koersnotitie 'Ontdek je wereld' :

- Geeft richting aan de nieuwe schoolplannen 2019-2023 van de scholen;
- Kaders zijn opnieuw op hoofdlijnen kort en helder geformuleerd;
- Gemaakt en gedragen door de directeuren en medewerkers van de scholen;
- Bevat richtinggevende uitspraken op de domeinen Onderwijs en ontwikkeling, Personeel en ontwikkeling, School en omgeving, Bestuur en management (leiderschap) en Planning en control.

De scholen werken de ambities van het gezamenlijke koersplan uit in hun schoolplannen (realisatie juni 2019). Daarbij hebben ze de verantwoordelijkheid om uitdrukking te geven aan de collectieve afspraken en de ruimte om daar een eigen invulling aan te geven. Daarnaast hanteren we voor enkele cruciale thema's ook bovenschoolse plannen van aanpak.

4. Leerlingen in het VO

Vanuit onder meer het POVO-overleg en onze contacten met het VO, ontvangen de scholen de voortgangsinformatie van hun eigen leerlingen. Een van de directeuren brengt in beeld hoe de adviestrajecten voor het VO op de scholen tot stand komen. Onderdeel van de opdracht is/zijn de aanpassingen van het advies en de wijze waarop dat plaatsvindt.

Belangrijke ontwikkelingen

---

⁵ In dit beleidsplan wordt gesproken over begaafde leerlingen. Hieronder verstaan we ook de (hoog-) intelligente en hoogbegaafde leerlingen. Waar relevant zullen de begrippen afzonderlijk gebruikt worden.

De intern begeleiders van Edu-Ley vergaderen 6 keer per jaar. Het doel van deze bijeenkomsten is het leren van en met elkaar en het afstemmen van het beleid van de verschillende scholen binnen Edu-Ley met betrekking tot de zorg voor leerlingen. Gespreksonderwerpen waren onder andere groepsplan-loos werken, verslaglegging aan de bestuurder, opvang Sterk Huis leerlingen, meldcode kindermishandeling, cito entree toets, opbrengsten rekenen en begrijpend lezen.

Sterk Huis Nu Sterk Huis⁶ sinds mei 2017 in Goirle is gevestigd, worden er vanuit deze organisatie meer leerlingen op de Goirlese scholen geplaatst. Hierover zijn afspraken gemaakt die tot doel hebben om de leerlingen te verdelen over de scholen. Op die manier wordt de gevraagde zorg evenredig verdeeld. Voor de opvang van Sterk Huis leerlingen zijn nieuwe afspraken gemaakt. Voor ieder geplaatst kind dat niet probleemloos in het onderwijs invoegt, wordt de klas, in het verlengde van 'Aandacht voor Basiskracht', ondersteund. Deze ondersteuning is gedurende vier weken, vier uur per week, door één van de gedragscoaches die reeds werkzaam zijn binnen de scholen van Edu-Ley. Gedurende deze periode worden kinderen en leerkrachten ondersteund om zo in deze startfase de slaagkans te vergroten. Tevens wordt dan duidelijk of er voor deze kinderen meer of iets anders nodig zal zijn op het gebied van onderwijs of zorg. Samen met Biezonderwijs heeft Edu-Ley een aanvraag ingediend ter ondersteuning bij de opvang van deze leerlingen bij Plein 013.

Kindcentra Op 24 oktober waren alle kindcentra aanwezig bij de jaarlijkse inspiratiedag 'Vol vuur in de ontwikkeling'. Het thema van de dag was ontmoeten en inspireren. De verschillende partijen per locatie zijn met elkaar in gesprek gegaan om te onderzoeken hoe de samenwerking per locatie nog meer kan worden versterkt. In de maand november hebben de verschillende kindcentra locaties de stand van zaken en de nieuwe ambities voor 2019 (inclusief financiële ondersteuning) gepresenteerd aan het bestuur. Humanitas heeft aangegeven dat de BSO/VSO activiteiten niet meer rendabel zijn voor locatie Het Tamboerke. De school en de bestuurder zijn samen met de gemeente aan het onderzoeken welke alternatieven op deze locatie nog mogelijk zijn. Verder verwijs ik hier naar het jaarverslag van de Stichting Kindcentra⁷

DOMEIN B : PERSONEEL EN ONTWIKKELING

5. Studiedag Onderwijs en de Toekomst

Op 5 oktober is voor de derde keer een Edu-Ley studiedag georganiseerd met als thema: Onderwijs en de toekomst. Alle medewerkers werden ontvangen door de directeuren en ontvingen een goodie bag met daarin een powerbank (dag van de leraar) en een prijsvraag voor Thuis in de wereld. Ik heb de medewerkers geïnformeerd over de nieuwe koersnotitie 'Ontdek je wereld'. Mijn presentatie is te vinden op Thuisindewereld. Dieter Möckelmann heeft een inleiding verzorgd op de workshops. Er waren verschillende workshops met thema's als flipping the classroom, programmeren, fake news, virtual reality, gepersonaliseerd leren en inspiratiebar. De dag is afgesloten door Ruud Veltenaar (trendwatcher toekomst van ons onderwijs). De algemene indruk was positief. Aandachtspunten waren: te veel luisteren, te veel zenden bij de workshops en te weinig interactie.

6. RIE

Deze trajecten zijn reeds in 2017 ingezet. In de periode mei tot en met juli 2017 is de risico-inventarisatie en –evaluatie (RI&E) uitgevoerd bij de scholen. Uit de RI&E is gebleken dat binnen de scholen aandacht besteed wordt aan arbeidsomstandigheden. Het aantal aandachtspunten dat is gesignaleerd, is dan ook zeer beperkt. Bij deze RI&E afdeling zijn alle wettelijk verplichte onderwerpen geïnventariseerd op schoolniveau en vastgelegd in rapportages. Vervolgens zijn deze rapportages naast elkaar gelegd en hebben de scholen hun aandachtspunten voorgelegd aan hun mr-en en een plan van aanpak opgesteld. Uit het risicoprofiel van deze RI&E is naar voren gekomen, dat de volgende thema's een hoge risicoscore hebben:

- Rolverdeling preventie medewerker (school) en Arbo-coördinator (Edu-Ley) en voorlichting aan de medewerkers;
- Vastleggen protocol ongevallen procedures;
- Aanstellen medewerkers voor controle elektrische apparatuur;

⁶ Voormalig Huize de Bocht en Kompaan

⁷ Besproken in de RvT van maart 2019

- Veiligheid medewerkers op de daken van de scholen⁸. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak op Edu-Ley niveau.

7. Tevredenheidsonderzoeken

In 2018 zijn de actiepunten naar aanleiding van de resultaten van de POM⁹ verder geïmplementeerd. De uitslag van het onderzoek is besproken binnen het DB, de RvT en de GMR. De uitslag en de daaruit voortvloeiende actiepunten zijn eveneens besproken binnen de teams, de leerlingen en de mr-en van de scholen. De uitslag en de plannen van aanpak zijn via (nieuws)brieven gecommuniceerd met de ouders/verzorgers. In maart 2019 vindt er wederom een tevredenheidsonderzoek plaats.

8. Leerkringen als onderdeel van de professionele ontwikkeling

We willen onze cultuur van verbinding verder versterken, waarin we onderling expertise delen en ontwikkelen. We creëren hiervoor lerende gemeenschappen voor professionals. Dit doen we onder andere door:

1. Het organiseren van onze Edu-Ley studiedag (zie boven).
2. Bezoek Los Hoes: In februari zijn de directeuren en de bestuurder in Haaksbergen geweest. We hebben ons laten onderdompelen in het schoolconcept van basisschool Los Hoes en gebruikten het weekend tevens om te werken aan onze teambuilding.
3. De schooloverstijgende leerkringen. Dit jaar zijn bijeenkomsten op groepsniveau van start gegaan. Door de leerkringen maken we verbinding tussen dezelfde groepen van verschillende scholen en tussen professionals met een specifieke expertise. Een leerkring is de plek waar kennis, vragen en praktijkervaringen worden gedeeld, evenals experimenten, nieuwe routines en nieuwe toepassingen. Feit is dat er heel veel kennis en expertise aanwezig is op scholen, maar dat die veel beter zichtbaar en deelbaar zou moeten worden gemaakt. Voor 2018 zijn er ook leerkringen geweest voor interne vertrouwenspersonen en interne begeleiders .
4. Om de 'verbinding' nog meer te optimaliseren, hebben we het intranet Thuisindewereld.nu gelanceerd. Op dit platform kunnen onze medewerkers digitaal concreet invulling geven aan deze verbinding. Dit is immers de online-leergemeenschap waar je door middel van tekst of beeld aan al je collega's kunt laten zien waar je mee bezig bent of welke vragen je bezighouden. Als er een bijdrage geplaatst wordt, kun je met een 'tag' aangeven of jouw item thuishoort in de onderbouw, de middenbouw of de bovenbouw of raakvlakken heeft met bijvoorbeeld de zorgstructuur. Dit platform moet zijn plek nog krijgen binnen Edu-Ley. Volgend jaar gaat een student van Avans kijken naar de haalbaarheid van dit concept binnen onze Stichting.

9. ERD.

Edu-Ley is, samen met BOOM en SamenWijs, per 1 januari 2019 overgaan tot het eigen risicodragerschap. We hebben 6 maatschappijen (Felison, Delta Loyd, Amersfoortse, BOVEMIJ, Nationale Nederlanden, Avero) benaderd en gekozen voor de 130 wachtdagen-variant van de Amersfoortse. De premie bedraagt 1,148% . Dit tarief is in de ogen van Qbenifits zeer scherp. Naast de vergoeding van het ziekengeld, wil deze verzekeraar ook de re-integratie activiteiten (gedeeltelijk) vergoeden.

Belangrijke ontwikkelingen

- Het nieuwe functiehuis van Edu-Ley

Zowel BOOG als SKBG kennen functies die de andere stichting niet kent in de huidige functiehuisen. In het nieuwe functiehuis van Edu-Ley hebben alle bestaande functies van zowel BOOG als SKBG een plek gekregen. Voor de invulling van de bestaande functies verandert er door de fusie niets. Wanneer er in de toekomst binnen Edu-Ley aanleiding is om formatief uit te breiden met een functie uit het functiehuis, hebben alle medewerkers van Edu-Ley de mogelijkheid om voor die functie in aanmerking te komen.

⁸ Op enkele scholen moeten de conciërges jaarlijks werkzaamheden verrichten op daken; bijvoorbeeld bladeren op het dak in het najaar verwijderen. De ladders, valbeveiligingen en dakankers die hierbij gebruikt worden, worden niet jaarlijks door een gecertificeerde deskundige gekeurd. Daarnaast zijn de conciërges niet voorgelicht over onder andere veilig werken op hoogte, het gebruik van valbeveiliging. Hierdoor zijn valrisico's niet uit te sluiten. Aangezien het werken op hoogte slechts 1 of 2 keer in het jaar plaatsvindt, is aan te bevelen de conciërges deze werkzaamheden niet te laten verrichten.

⁹ Uitslag augustus/september 2017

- Verschil in arbeidsvoorwaarden tussen openbaar en bijzonder onderwijs

Een van de effecten van de bestuurlijke fusie betreft de veranderende rechtspositie van het personeel bij BOOG. Omdat het hier een openbare onderwijsinstelling betreft, heeft het personeel de status van ambtenaar. Met de bestuurlijke fusie verliest het personeel van BOOG deze status en wordt het werkzaam krachtens een arbeidsovereenkomst zoals ook al bij SKBG het geval is. Het veranderen van de rechtspositie van BOOG zorgt voor enkele verschillen, waarvan de effecten beperkt zijn. Met het in werking treden van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren in 2020, zullen de verschillen die nog bestaan worden gelijkgetrokken. De bestuurlijke fusie versnelt dus als het ware de inwerkingtreding van nieuwe wetgeving. Voor een toegankelijk overzicht van de verschillen tussen de rechtspositie van openbaar en bijzonder onderwijs, verwijs ik naar het overzicht dat VOS ABB heeft opgesteld.

- Overstap naar werkgelegenheidsbeleid

Het streven naar behoud van werkgelegenheid staat bij Edu-Ley voorop. Gelet op de verwachte natuurlijke uitstroom, lijkt er meer dan genoeg ruimte te zijn om een eventuele daling van het leerlingenaantal op bestuursniveau op te vangen. Tevens lijkt er ook de komende jaren voldoende ruimte te zijn om op kwalitatieve gronden personeel binnen Edu-Ley aan te trekken en hen perspectief te bieden op een vast dienstverband. De fusie zal dus geen effect hebben op de medewerkers met een contract voor bepaalde tijd met een uitzicht op een vast dienstverband. Wanneer er echter in de toekomst collectief ontslag aan de orde zou zijn voor medewerkers met een vaste aanstelling, dient dit plaats te vinden via de Regeling ontslagbeleid of de Regeling werkgelegenheidsbeleid. Momenteel werken beide stichtingen met de Regeling ontslagbeleid. In de kern wordt met ontslagbeleid gekeken naar de positie van personeel op een afvloeiingslijst. BOOG en SKBG hanteerden hierbij tot 2015 andere criteria voor de berekening van het aantal dienstjaren. Voor BOOG was het afvloeiingscriterium een combinatie van leeftijd, onderwijdsdiensttijd plus zesmaal de diensttijd bij BOOG en haar rechtsvoorgangers. Het zittende personeel wordt op deze manier beschermd tegen nieuwkomers. Voor het SKBG was het afvloeiingscriterium de onderwijdsdiensttijd op basis van 'last in, first out'. Met de invoering van de Wet werk en zekerheid per 1 juli 2015 is bepaald dat voor het bijzonder onderwijs (SKBG) bij zowel ontslag- als werkgelegenheidsbeleid uitgegaan dient te worden van het UWV-afspiegelingsbeginsel. Dit zal per 1 januari 2020 ook gaan gelden voor het openbaar onderwijs (BOOG) als de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking treedt. Met de bestuurlijke fusie zal Edu-Ley gaan werken volgens het werkgelegenheidsbeleid waarbij met het UWV-afspiegelingsbeginsel gewerkt zal worden. In de kern wordt met het werkgelegenheidsbeleid een werkgelegenheidsgarantie afgegeven. Wanneer deze garantie niet nagekomen kan worden, dient er met de vakbonden een sociaal plan overeengekomen te worden. Hiermee worden de verschillen die nu tussen BOOG en SKBG bestaan, opgeheven. Door te kiezen voor het werkgelegenheidsbeleid wordt uitgegaan van baangarantie en kan er meer inhoud worden gegeven aan goed werkgeverschap. Ontslagdreiging is echter ook bij werkgelegenheidsbeleid niet te voorkomen, maar er kan wel een betere inhoudelijke afweging worden gemaakt.

- - Regionaal Transfer Centrum (RTC)

De ontwikkelingen op de regionale en nationale arbeidsmarkt in het onderwijs (vervangersproblematiek, de gevolgen van de Wet werk en zekerheid enz.) stellen de schoolbesturen in de regio Midden Brabant voor een enorme opgave. Edu-Ley heeft ruim 4% aan boventallig personeel aangenomen om haar rol te spelen in het RTC. Het bestuur heeft hier ook op ingespeeld door het gedateerde vervangingsbeleid opnieuw tegen het licht te houden. Edu-Ley onderstreept de zienswijze dat we hier regionaal met elkaar moeten optrekken. De grootste zorg in de toekomst zal niet meer zijn of er iemand wil vervangen, maar of er überhaupt nog genoeg vervangers zullen zijn. Dit betekent in de praktijk dat ook Edu-Ley steeds vaker geconfronteerd wordt met het feit dat de vervangerspool leeg is. Er zijn dan geen vervangers voor de zieke collega's. Dit betekent dat medewerkers in hun ambulante tijd voor de groep komen te staan of dat groepen worden opgesplitst. In 2018 zijn er nog geen groepen naar huis gestuurd. Dit zal een kwestie van tijd zijn. Ook de doorstroming van de 4% medewerkers richting een reguliere benoeming gaat erg snel. Dit betekent dat er verschillende sollicitatierondes zijn geweest om de 4% weer aan te vullen. En dat in een vijver waar steeds minder vis zit. Edu-Ley is aangesloten bij het zij instromers traject van het RTC.

- GOH overleg/T-Primair

- De bestuurders van BOOM, SamenWijs en Edu-Ley zoeken steeds meer de verbinding met elkaar. De bestuurlijke kwetsbaarheid van de bestuurders is een prominent agendapunt geweest. Er is door de RvT van de verschillende besturen hierover een

convenant afgesloten. Overige bespreekpunten waren: privacybeleid, lerarenregister, gezamenlijk inkopen (de besturen hebben zich aangesloten bij de onderwijs inkoop groep), staken, herziene visie Plein 013, het regionaal transfer centrum, het komen tot een bestuurlijke tafel en klankborden op casussen die speelden binnen de stichtingen.

Het blijft zoeken naar een juiste afstemming binnen T-Primair. De agenda is vooralsnog erg veel gericht op de Tilburgse situatie. Belangrijke punten voor de regio waren de ontwikkelacademie, afstemming van de stakingen, privacybeleid, Playing voor Succes en het komen tot een bestuurlijke tafel binnen Tilburg en regio. De bestuurder van Edu-Ley heeft, om de regionale invloed op de agenda te vergroten, plaats genomen in de agendacommissie van T-Primair.

- Plein 013

De aangesloten besturen hebben 2018 met name gebruikt om tot een herziene visie te komen voor het samenwerkingsverband. Ook de positionering van het bestuur, lees de governance vraag, maakte onderdeel uit van dit visietraject. De bestuurder van Edu-Ley is lid van de werkgeverscommissie.

- Gemeente

De samenwerking tussen de wethouder en het ambtenarenapparaat van Goirle is ook in 2018 goed geweest. De wisseling van de (politieke) wacht heeft voor een tijdelijke nieuwe afstemming gezorgd. Verder heeft er regelmatig overleg plaats gevonden op politiek en ambtelijk niveau over onder andere de summerschool, de lokale educatieve agenda, subsidieaanvragen back to basic, kindcentra, de vroeg- en voorschoolse educatie, de fusie en de weerbaarheidstraining en kracht voor basiskracht. Samen met de gemeente en de steunstichting heeft Edu-Ley voor alle leerlingen van de groepen 7 en 8 uit Goirle en Riel het Marietje Kessels Project gerealiseerd. Ook is het aantal uren dat kan worden ingezet voor basiskracht teruggebracht op het niveau van voor 1 januari 2018.

- Stakingsdag Zuid

'PO in actie' heeft vrijdag 13 april uitgeroepen als stakingsdag voor de regio Zuid. De bestuurder was daar aanwezig en heeft het woord gevoerd. Ook was het personeel van Edu-Ley goed vertegenwoordigd in Eindhoven. De bestuurder heeft de stakers een hart onder de riem gestoken en zijn solidariteit uitgesproken. Onderwijsmensen staken niet snel, maar de maat was vol. Op de scholen van Edu-Ley werken bevlogen, goed opgeleide professionals, die de leerlingen en hun individuele behoeften zoveel mogelijk centraal stellen. Edu-Ley biedt onderwijs van hoge kwaliteit en wil dat dit ook in de toekomst kunnen blijven bieden. Om die kwaliteit te waarborgen, heeft het bestuur en het directieurenberaad de beweging 'PO in actie' ondersteund. Ook binnen T-Primair is dit onderwerp regelmatig en uitgebreid door de aangesloten besturen besproken

DOMEIN C : PLANNING EN CONTROL

11. één GMR

Sinds de start van dit schooljaar functioneren de GMR-en van de beide stichtingen als één GMR. Het bestuur van Stichting Edu-Ley en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, GMR, hebben overlegd over de toepassing van de WMS. Ze hebben daarbij hun verwachtingen uitgesproken over de mogelijkheden die deze wet biedt ter versterking van de onderlinge communicatie en het formele overleg over alle aangelegenheden in en rond de school die van belang zijn voor directie, ouders, leerlingen en personeelsleden. Het bestuur en de GMR hebben hun visie op de medezeggenschap vastgelegd in een reglement en statuten.

12. Fusietraject

De inzet is de laatste jaren onverminderd gericht geweest op het realiseren van een volledig bestuurlijk samengaan van de beide stichtingen, onder het volle respect voor de identiteit en denominatie van de scholen van Edu-Ley. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de fusie per 1-1-2019.

13. Beleidsrijk begroten

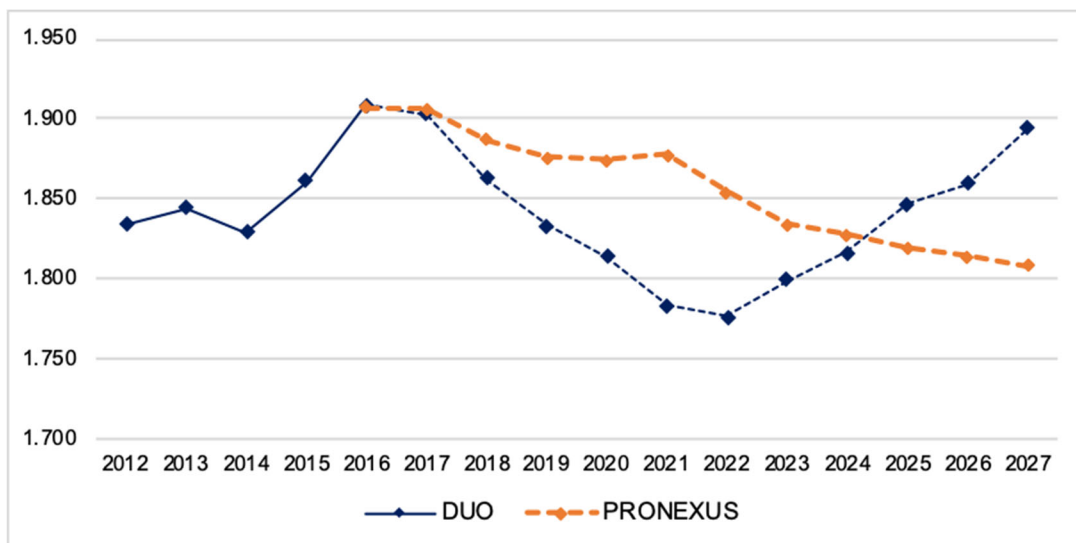
Op Edu-Ley niveau zijn de beleidsvoornemens geformuleerd in de vorm van een nieuw koersplan voor de komende jaren. Nu is het aan de scholen om daarop aan te sluiten in hun schoolplannen. In het verleden waren de directeurs niet gewend om de regie te hebben op beleid en begroting, maar in onze besturingsfilosofie benadrukken we het belang van integraal schoolleiderschap. Dat wil zeggen dat we directeurs en teams de mogelijkheid willen geven om eigen accenten te leggen qua onderwijsinhoud, personeel en huisvesting. En bij al die keuzes hoort uiteraard ook altijd een begroting. De essentiële vragen zijn: wat willen we met ons onderwijs op onze school voor onze leerlingen bereiken? En wat hebben we daar dan voor nodig? Ik vraag dan ook aan de MT's van de scholen of ze hun schoolplannen willen voorzien van een jaarplan met bijbehorende begroting. De verantwoordelijkheid voor de praktische invulling van het gezamenlijke beleid ligt bij de scholen zelf binnen de kaders van het nieuwe koersplan. Tijdens de laatste begrotingsronde van november 2018 zijn hier de eerste stappen in gezet. Complicerende factor was echter het ontbreken van de nieuwe schoolplannen¹⁰.

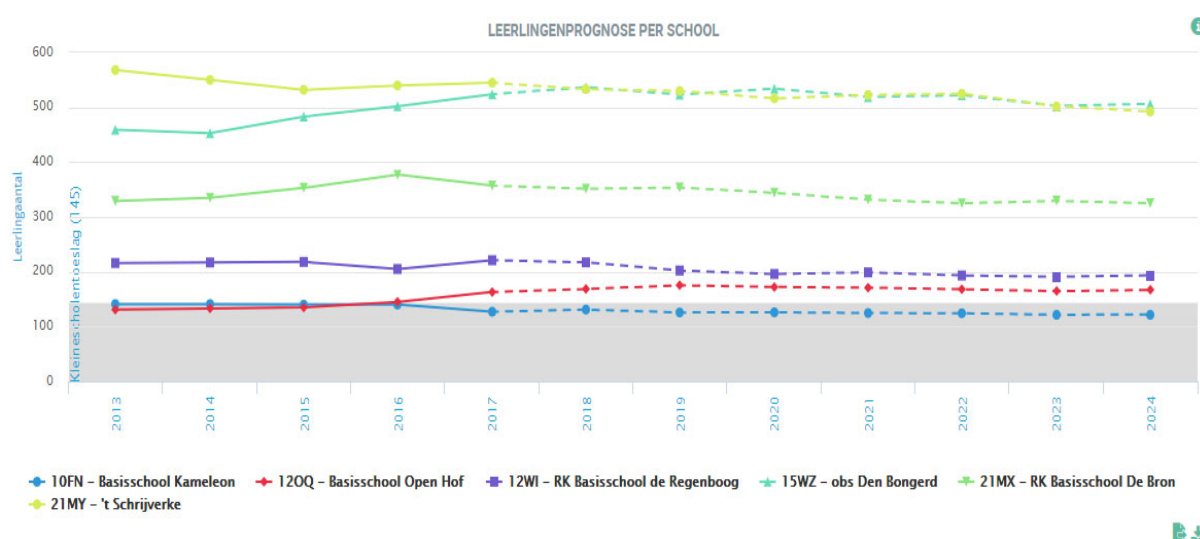
¹⁰ Schoolplannen zijn afgerond in mei/juni 2019

2.6 leerlingenaantal

Leerlingenprognoses moeten gerelativeerd worden omdat de betrouwbaarheid daarvan, zeker naarmate de jaren verder in de toekomst liggen, afneemt omdat het aantal onvoorziene ontwikkelingen die kunnen worden meegenomen toeneemt. Onderstaande figuur, op basis van de meest recente prognose (DUO-peildatum oktobertellingen 2016, Pronexus-peildatum oktober 2016) laat zien dat, na jaren van groei, de komende jaren het aantal leerlingen van BOOG en SKBG samen met waarschijnlijk ongeveer 3-7% afneemt. De verschillen tussen de scholen zouden daarbij groot kunnen zijn. Het verschil tussen beide prognoses wordt verklaard door het tijdpad waarin de daling verwacht wordt. Pronexus verwacht een vergelijkbare daling, alleen is deze over meer jaren verdeeld dan de DUO-prognose. Een positief effect kan ontstaan wanneer in het gebied Bakertand en Goirle – Zuid een groot aantal woningen worden gerealiseerd.

We hebben een voorzichtig beeld als vertrekpunt genomen. Edu-Ley werkt met feitelijke aantallen zoals we die zien in ParnasSys

In de tabel staat het overzicht van de leerlingenaantallen op 1 oktober 2018.

	De Kameleon	Open Hof	Regenboog	De Bron	Den Bongerd	't Schrijverke	Totaal scholen	Bestuurskantoor	Totaal Bestuur
	10 FH	12 OQ	12 WI	15WZ	21 MX	21MY	AD 81		
Leerlinggegevens									
Aantal leerlingen 4 t/m jaar	57	109	90	299	149	256	960		960
Aantal leerlingen 8 jaar en ouder	69	72	130	251	195	279	996		996
Totaal aantal leerlingen	126	181	220	550	344	535	1956		1956
Schoolgewicht	10						10		
Procentuele verhouding OB/BB									
Onderbouw	45,24	60,22	40,91	54,36	43,31	47,85	48,65	-	50,18
Bovenbouw	54,76	39,78	59,09	45,64	56,69	52,15	51,35	-	49,82

leerlingen	Kameleon	Open Hof	De Regenboog	De Bron	Den Bongerd	't Schrijverke	Totaal	P	D
2016	140	145	201	375	502	540	1903	1907	1909
2017	127	163	221	358	523	546	1938	1906	1906
2018	126	181	220	344	550	535	1956	1887	1863

Conclusie: Het totale aantal leerlingen binnen Edu-Ley is met 18 leerlingen gestegen ten opzichte van 2017. Ook de gegevens van Pronexus (1887 per 1-10-2018) en DUO (1863 per 1-10-2018) kloppen niet met de realisatie, namelijk 1956 leerlingen per 1-10-2018.

2.7. Opleiden in school

Vier van de zes Edu-Ley scholen (De Bron, Kameleon, Open Hof en 't Schrijverke) zijn de opleidingsscholen voor HKE Tilburg¹¹. Deze scholen werken met onderwijsnesten, waarin studenten van alle jaargangen zijn vertegenwoordigd. Ook zijn er op alle onderwijsnesten studieloopbaanbegeleiders van de HKE en basisschoolcoaches aanwezig. De Regenboog werkt voornamelijk met studenten van Avans. Op basisschool Den Bongerd hebben in 2018 weinig studenten stage gelopen. Zij pakken dit weer op in 2019, met voornamelijk studenten van AVANS.

2.8. Marktaandeel Edu-Ley scholen

	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018
Totaal Edu –Ley	1909	1906	1956
Totaal Goirle	2293	2282	2258
%	83%	83%	86%

Conclusie: Het marktaandeel van Edu-Ley is toegenomen tot 86%. Het leerlingaantal op De Bron en de Kameleon loopt terug. Bij De Regenboog en 't Schrijverke is er sprake van stabilisatie. Bij Open Hof en Den Bongerd is er sprake van groei.

2.9. Activiteiten externe vertrouwenspersoon

Initiatief	omschrijving	activiteiten	periode
------------	--------------	--------------	---------

¹¹ Hogeschool voor Kind en Educatie

Ouders	onderwijsaanbod → overstap naar andere school binnen Edu-Ley	1x tel.contact 1x gesprek bij ouders thuis	02-2018
interne vp	mogelijk seksueel misbruik door jongen van BSO	tel.contacten	06-2018

Ook in 2018 was het weer een rustig jaar. Er was 1 kwestie waarover ouders mij benaderden. De ouders hadden na het eerste telefonisch contact zelf al besloten over te stappen naar een andere Edu-Ley school. Het gesprek bij hen thuis dat toch volgde was vooral bedoeld om hun besluit toe te lichten en mogelijke vervolgstappen te bespreken. Daarover is later geen contact meer geweest, dus ik ga ervan uit dat er geen behoefte meer is geweest aan vervolgstappen.

De samenvoeging van de twee netwerken (BOOG en SKBG) is nog steeds een verrijking voor alle partijen. We hebben in 2018 twee keer een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Bij één daarvan zijn ook interne begeleiders en interne vertrouwenspersonen van andere Goirlese scholen aangesloten, in het kader van het gemeentebreed op de kaart zetten van een (preventieve) aanpak van kindermishandeling. Ik maak als externe vertrouwenspersoon deel uit van een werkgroep die zich buigt over de uitwerking voor het onderwijs.

Er zijn 3 gesprekken gevoerd door de bestuurder met ouders (meerdere gesprekken per ouder) van verschillende scholen. De onderwerpen waren: hoe gaat de school om met pestgedrag, hoe communiceert de school naar gescheiden ouders.

2.10. Inspectie

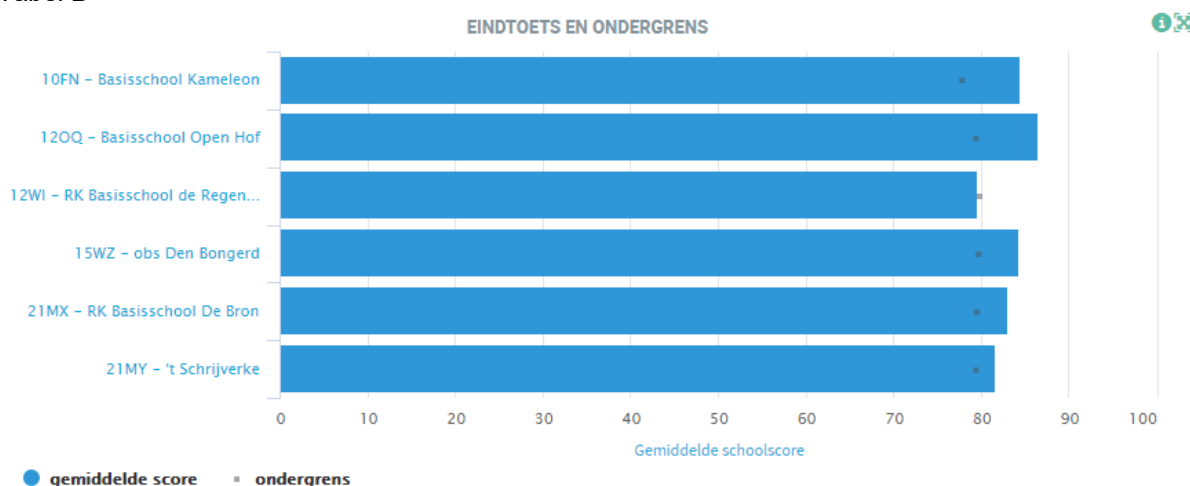
Alle Edu-Ley scholen vallen al jaren onder het basisarrangement.

2.11. IEP

Tabel A

Schoolnaam	Toets	Schooljaar	Gemiddelde score	Ondergrens	Aantal leerlingen	Deelgenomen leerlingen	Aantal leerlingen met ontheffing
10FN - Basisschool Kameleon	IEP	2017 / 2018	84,4	77,7	10	9	1
12OQ - Basisschool Open Hof	IEP	2017 / 2018	86,4	79,3	13	13	0
12WI - RK Basisschool de Regenboog	IEP	2017 / 2018	79,5	79,7	25	25	0
15WZ - obs Den Bongerd	IEP	2017 / 2018	84,2	79,6	59	59	2
21MX - RK Basisschool De Bron	IEP	2017 / 2018	83,0	79,4	45	42	1
21MY - 't Schrijverke	IEP	2017 / 2018	81,6	79,3	85	85	0

Tabel B

De gemiddelde score van de Edu-Ley scholen is 83,2. De Edu-Ley scholen scoren hiermee boven het landelijk gemiddelde. Een school scoort onder de ondergrens van de scholengroep waartoe de school behoort (zie tabel A). Hiermee voldoen 5 van de 6 scholen aan de doelstelling dat de scholen hoger scoren dan het landelijk gewogen gemiddelde per scholengroep.¹²

School	2016	2017	2018
De Bron	87	83	83
Den Bongerd	85	85	84,2
Kameleon	77	79,3	84,4
Open Hof	76	83	86,4
De Regenboog	82	84	79,5
't Schrijverke	84	85	81,6
Edu-Ley	82,5	83,2	83,2

Kleutergroep verlenging, doublures en versnellers

Punt van aandacht is het aantal doublures bij de Regenboog; dat is hoger dan 3 %

¹² Blz. 22 koersnotitie 'Een wereld te verkennen.'

DOORSTROMING

	Kleutergroep verlenging			Doublures		Versnellers		
	2016 / 2017	2017 / 2018	2018 / 2019	2016 / 2017	2017 / 2018	2016 / 2017	2017 / 2018	2018 / 2019
10FN - Basisschool Kameleon	☆	14.3	0.0	0.9	2.9	1.1	1.2	1.1
120Q - Basisschool Open Hof	4.2	0.0	0.0	2.8	1.8	1.2	1.1	0.0
12WI - RK Basisschool de Regenboog	0.0	7.1	4.8	1.8	3.4	0.0	0.0	0.0
15WZ - obs Den Bongerd	5.5	2.7	7.2	1.6	1.8	0.0	0.0	0.0
21MX - RK Basisschool De Bron	6.0	11.1	2.3	0.7	0.7	0.0	0.0	0.0
21MY - 't Schrijverke	5.0	5.8	4.9	1.4	1.4	0.3	0.6	0.9

- Kleutergroepverlenging: 0% - 5%
 Doublures: 0% - 1%
 Versnellers: meer dan 2%
- Kleutergroepverlenging: 5% - 8%
 Doublures: 1% - 2%
 Versnellers: 0% - 2%
- Kleutergroepverlenging: 8% - 12%
 Doublures: 2% - 3%
- Kleutergroepverlenging: meer dan 12%
 Doublures: meer dan 3%

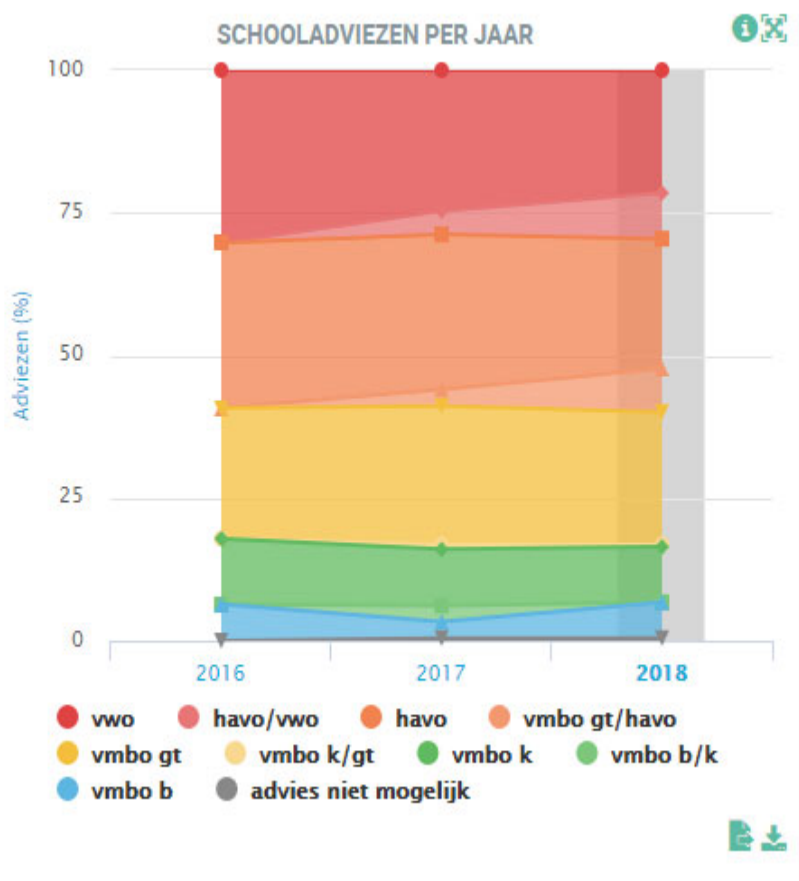
Schooladvies

In de brief van 3 maart 2017 van de inspectie bleek dat landelijk gezien 1 op de 3 schooladviezen naar aanleiding van de uitslag van de eindtoets wordt aangepast. Dit beeld zien we slechts gedeeltelijk terug in de adviezen van 2018. De opvallende scholen zijn Open Hof¹³, Regenboog en de Bron

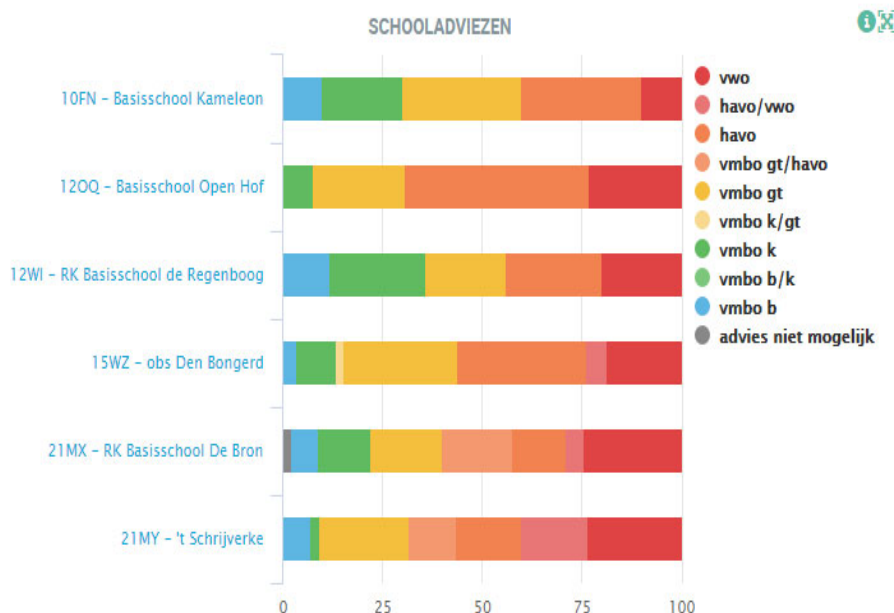
Aanpassingen

PO/VO	2015	2016	2017	2018
Bron	7,1	0	11,6	11,4
Regenboog	23,5	43,8	10	12
Kameleon	0	7,7	5	0
Open Hof	6,3	0	10,5	15,4
Den Bongerd	0	19,3	2,8	7,4
Schrijverke	0	1,4	1,4	1,2

¹³ Open Hof : klein aantal leerlingen doet mee aan de eindtoets. Aanpassing bij een leerling betekent dan gelijk een hoge score.

Ruim 53% van de leerlingen van Edu-Ley stromen uit naar het VWO of Havo, 8% VMBO GL/Havo en 23% VMBO GT. VMBO Kader 10% en VMBO basis 6%. Dit is ook het beeld van de afgelopen jaren.

De tussentijdse- en eindresultaten van de cito scores (o.a. Taal, Begrijpend lezen, Rekenen) van de scholen worden weergegeven in het dashboard van Edu-Ley, namelijk ParnasSys. Verder zijn ze planmatig in kaart gebracht en worden ze twee keer per jaar geanalyseerd. Op de eerste plaats werden er vanuit deze tussentijdse opbrengsten zorgsignalen geformuleerd die vervolgens nader onderzocht werden. Daarna zijn de eindopbrengsten geanalyseerd en gerelateerd aan de bevindingen naar aanleiding van de tussentijdse opbrengsten.

Deze bevindingen, conclusies en adviezen zijn besproken met de MT's, de interne begeleiders en de leerkrachten. Naar aanleiding van deze gesprekken is een plan van aanpak gemaakt. Hierin worden interventies voor de korte en voor de lange termijn ten aanzien van leren en onderwijzen beschreven. Speerpunten voor 2019 zijn rekenen en begrijpend lezen. De scholen informeren de bestuurder hierover twee keer per jaar.

2.12. Plein 013 en Passend Onderwijs Edu-Ley¹⁴

Het verantwoordingsdocument van Plein 013 is samen met directeur van het samenwerkingsverband Plein 013 besproken. De invulling en afstemming van deze verantwoording is op dit moment nog een zoektocht (voor zowel Plein 013, als Edu-Ley).

Op dit moment zijn er de volgende arrangementen en OPP op de scholen.¹⁵

	2016		2017		2018	
School	OPP	arrangementen	OPP	arrangementen	OPP	arrangementen
De Bron	0	1	0	0	0	1
Den Bongerd	8	1	8	1	13	0
Kameleon	2	1	5	1	4	4
Open Hof	1	0	0	0	5	0
Regenboog	0	1	3	1	3	4
't Schrijverke	7	3	10	3	7	4
Edu-Ley	18	7	26	6	32	13

Conclusie: Het aantal OPP en onderwijszorgarrangementen groeit nog steeds binnen Edu-Ley. Het lukt de scholen steeds beter om het onderwijs aan deze leerlingen op een goede wijze te verzorgen. Punt van aandacht blijft de grote administratieve belasting. Binnen Plein 013 zijn er 'stapjes' gezet om dit te verminderen.

Thuiszitters

Goirle kende in december 2018 geen thuiszitter (input leerplicht ambtenaar)

Verwijzing SBO

School	2016	2017	2018
De Bron	1	2	0
Den Bongerd	0	0	0
Kameleon	1	5	3
Open Hof	1	1	0
Regenboog	0	0	1
Schrijverke	2	3	1
Edu-Ley	5	11	5

¹⁴ Zie ook ondersteuningsprofielen van de Edu-Ley van Sardes

¹⁵ OPP=Ontwikkelingsperspectief

Deelname % SBO

	2014	2015	2016	2017	2018
Landelijk	2,47	2,35	2,31	2,92	2,4
Plein 013	3,39	3,11	2,90	2,93	3,2
Edu-Ley	2,98	0,1	0,27	0,95	0,26

Conclusie: Edu-Ley scoort hiermee ruim onder het landelijk gemiddelde en onder het verwijzingsniveau van het samenwerkingsverband Plein 013.

Verwijzing SO

School	2016	2017	2018
De Bron	1	2	0
Den Bongerd	0	1	0
Kameleon	0	0	1
Open Hof	3	0	0
Regenboog	0	1	0
Schrijverke	0	1	3
Edu-Ley	4	5	5

Deelname % SO

	2014	2015	2016	2017	2018
Landelijk	1,63	1,55	1,58	1,64	1,65
Plein 013	1,81	1,72	1,53	1,76	1,63
Edu-Ley	n.v.t.	0,10	0,21	0,25	0,26

Conclusie: Edu-Ley scoort hiermee ruim onder het landelijk gemiddelde en het verwijzingsniveau van het samenwerkingsverband Plein 013.

Algemene conclusie: De Edu-Ley scholen weten hun onderwijs zo in te richten dat er relatief weinig leerlingen worden verwezen. Dit wordt met name gerealiseerd door de grote inzet en betrokkenheid van alle medewerkers.

Hoofdstuk 3

In dit hoofdstuk vindt u, naast een algemeen gedeelte, informatie inzake de samenstelling van het totale personeelsbestand en de leeftijdsontwikkeling van de medewerkers en de scholen.

3.1. Personeelsbeleid, rechtspositie en arbeidsvoorwaarden

Het personeel van beide stichtingen valt onder de werking van de cao PO. De daaruit voortvloeiende beleids-, plan- en verslagleggingsverplichtingen werden in principe op het niveau van de personele unie (nader) ingevuld. De rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van het personeel van BOOG enerzijds (openbaar onderwijs, ambtelijke aanstelling) en SKBG anderzijds (bijzonder onderwijs, arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht) zijn verschillend. In voorkomende gevallen kon dat leiden tot beleid, beleidsplannen en -verslagen op stichtingsniveau. In het kader van de nieuwe cao en het lopende fusietraject, is het bevoegd gezag tot een aantal richtinggevende uitspraken gekomen op het niveau van de personele unie omtrent de uitwerking van de nieuwe cao. De in de cao vastgelegde afspraken omtrent duurzame inzetbaarheid, professionalisering, startende leerkrachten, scholing, werk, rusttijden enz. worden hier niet genoemd aangezien daar duidelijke regels voor gelden in de nieuwe cao. De concrete uitwerking van het onderdeel schooltaken en de inzet van de werkdrukmiddelen heeft op schoolniveau plaatsgevonden en heeft de instemming van de (p)mr van de verschillende scholen.

Het gevoerde beleid ten aanzien van uitkeringen bij ontslag, wordt ingevuld door maatwerk.

3.2. Totale personeelsbestand

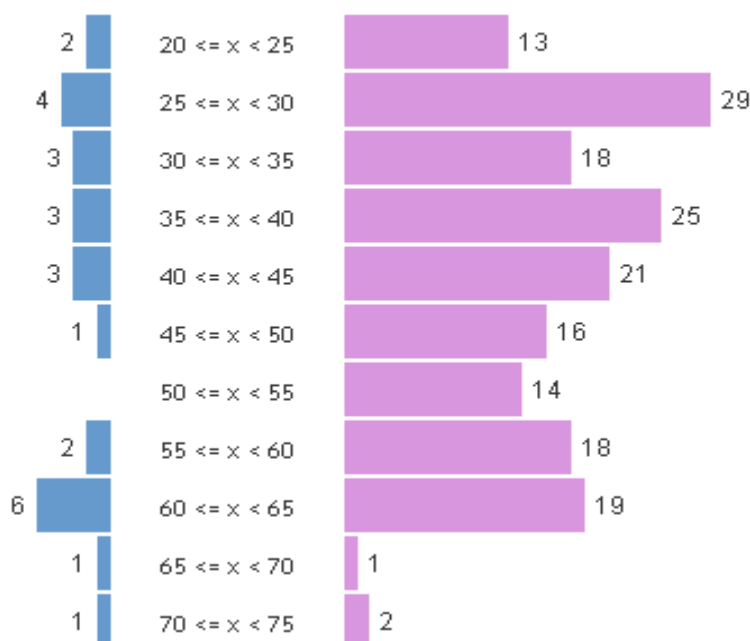
Peildatum 31 december 2018¹⁶

Hoeveel medewerkers zijn er in dienst per geslacht?

202

per leeftijdscategorie?

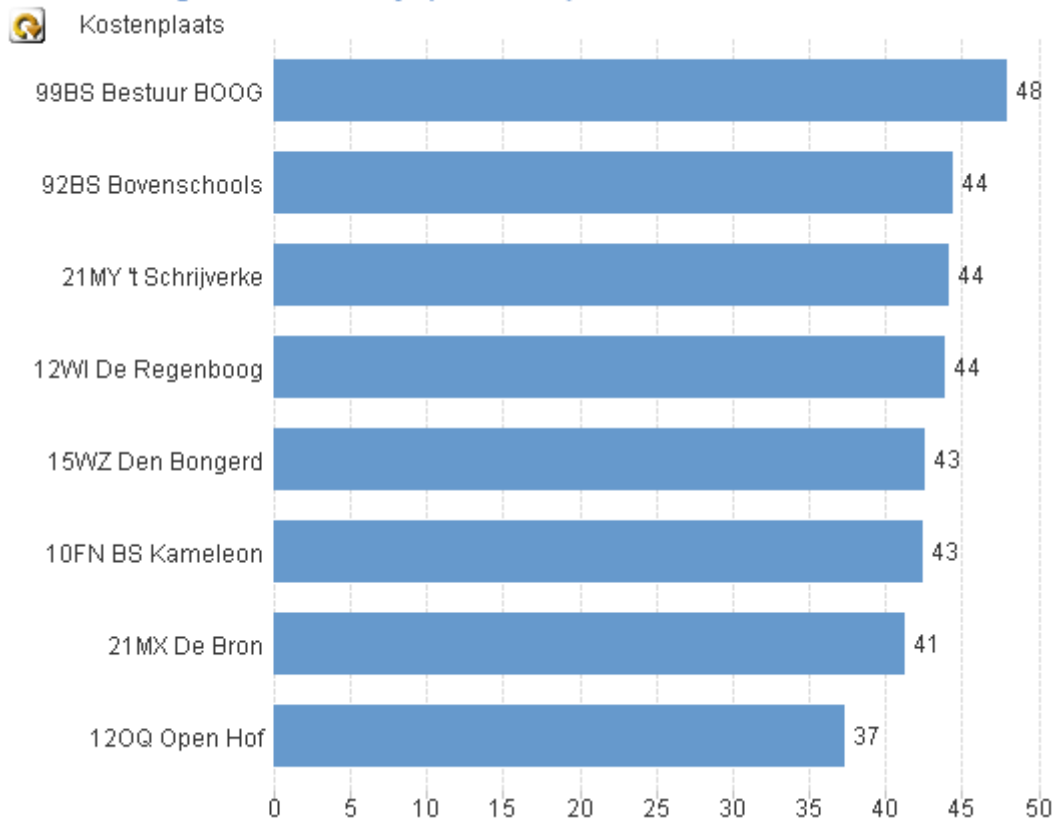
¹⁶ De leeftijdscategorie boven 65 jaar betreft de vervangers vanuit de flexibele schil van het RTC

Wat is de gemiddelde leeftijd per geslacht?

42

En wat is de gemiddelde leeftijd per kostenplaats?

Het aandeel mannen blijft zwaar ondervertegenwoordigd. Bovendien is hun gemiddelde leeftijd iets hoger dan bij de vrouwen. Ook per school zijn er duidelijke verschillen in leeftijdsopbouw.

3.3. Functieschaal

In het verleden heeft het ministerie in het kader van de zogenaamde functiemix een norm uitgevaardigd dat 40% van de leerkrachten in een LB of LC schaal moeten zitten. Deze norm is geen vereiste meer. Ook de schalen bestaan niet meer. Sinds september 2018 wordt er met andere schalen gewerkt in het PO.

3.4. De Gewogen Gemiddelde leeftijd

Bij de berekening van de Gewogen Gemiddelde Leeftijd (GGL) wordt alleen gerekend met de personeelscategorie leraren. Buiten beschouwing blijven directieleden, onderwijsondersteunend personeel, leraren in opleiding, leraren die uitsluitend zijn benoemd in een vervangingsbetrekking, en (voor wat betreft de overige leraren) de tijdelijke uitbreidingen van de betrekkingssomvang wegens vervanging*

* Voor zover deze uitbreidingen ten laste van het vervangingsfonds komen.

Relatie	Naam	2018/2019	2019/2020
10FN	Basisschool Kameleon	<u>37,37</u>	<u>35,50</u>
12OQ	RK Basisschool Open Hof	<u>30,96</u>	<u>31,06</u>
12WI	RK Basisschool de Regenboog	<u>34,73</u>	<u>35,76</u>
15WZ	BS Den Bongerd	<u>36,37</u>	<u>36,95</u>
21MX	RK Basisschool De Bron	<u>36,88</u>	<u>37,15</u>
21MY	Basissch 't Schrijverke	<u>40,47</u>	<u>40,57</u>

De landelijke GGL per 1 oktober 2018 voor schooljaar 2018/2019 is 39,91 jaar conform OC&W.
 De actuele GGL voor het volledige personeelsbestand van Edu-Ley bedraagt begin 2019:

Gewogen Gemiddelde Leeftijd (GGL)	Fte	Reken leeftijd	GGL mdw.
	128,7610		38,0308

Conclusie: De GGL van de Edu-Ley scholen liggen, behalve bij 't Schrijverke en in mindere mate bij de Bron ruim onder het landelijke gemiddelde.

Hoofdstuk 4 Ziekteverzuim

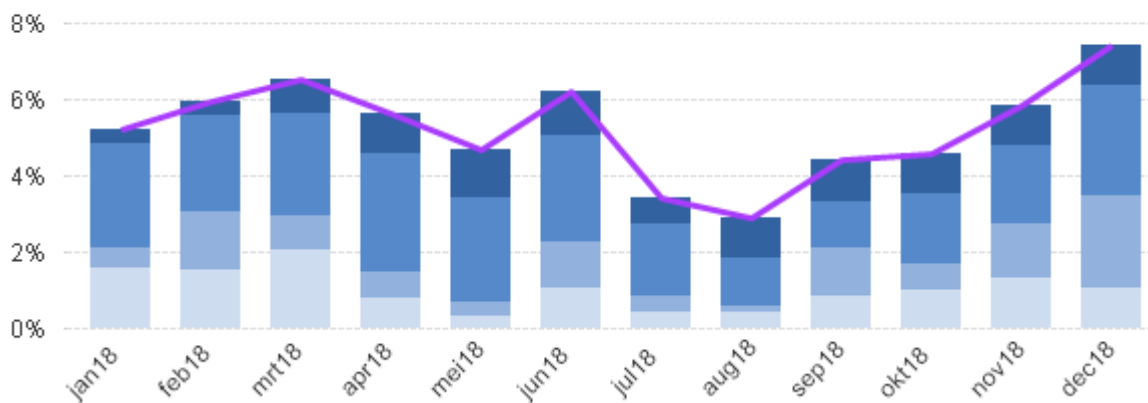
Op het gebied van verzuim heeft Edu-Ley de laatste jaren mooie stappen gezet. Het verzuim lag in 2017 hoger dan 6.5% en is in 2018 aanzienlijk gedaald naar 5,24%.

4.1. Analyse 2018

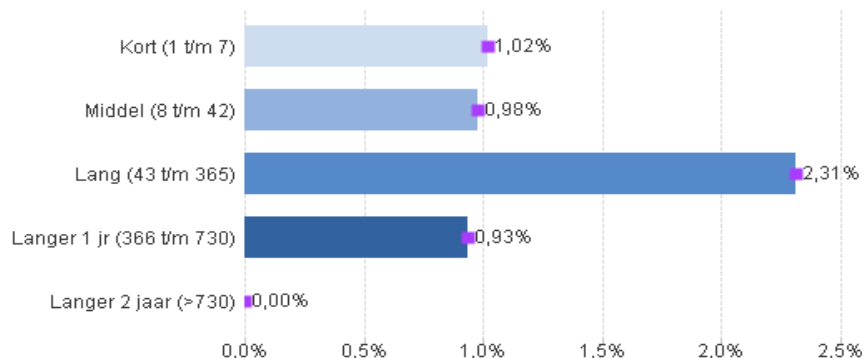
Vanaf 1 januari 2016 vallen alle werknemers onder de arbodienst van Human Capital Care.

Wat is de trend van het verzuimpercentage?

5,24%

Wat is het verzuimpercentage per verzuimduurklasse?

Uit de gegevens blijkt dat de hoogste verzuimcategorie tussen de 42 weken tot 1 jaar zit.

Kostenplaats	Fte /	Fte verzuim	Verzuim%
Totaal	128,2999	6,7269	5,24%
21MY t Schrijverke	32,4833	1,2185	3,75%
15WZ Den Bongerd	31,4281	1,5825	5,04%
21MX De Bron	22,9599	1,4247	6,21%
12WI De Regenboog	14,3818	1,3911	9,67%
12OQ Open Hof	10,7669	0,2031	1,89%
10FN BS Kameleon	10,3017	0,4732	4,59%
92BS Bovenschools	4,7725	0,4467	9,36%
99BS Bestuur BOOG	1,2058		

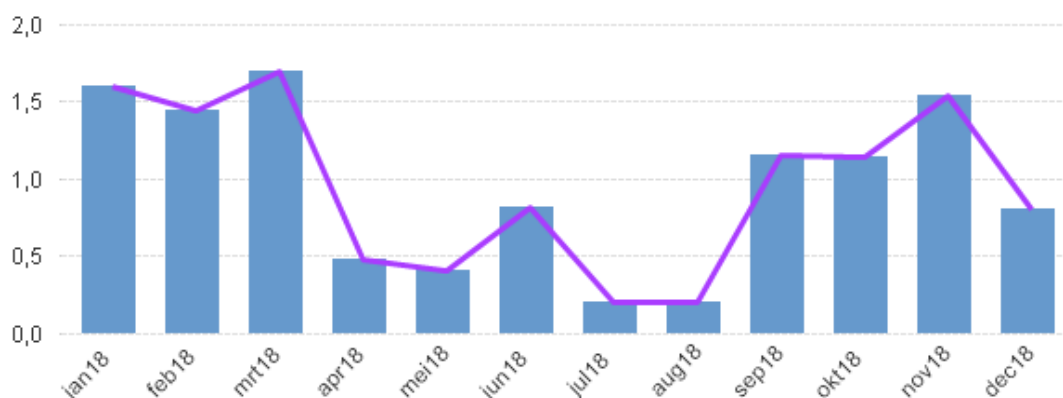
Het verzuimpercentage laat over de scholen heen wisselende resultaten zien.

4.2. Verzuimfrequentie en verzuimdagen

De verzuimfrequentie wordt berekend door het aantal ziekmeldingen in een periode te delen door het totaal aantal werknemers. De meldingsfrequentie of verzuimfrequentie geeft aan hoe vaak medewerkers gemiddeld verzuimen.

Wat is de trend van de verzuimfrequentie?

0,96

2017 (ter referentie) had een verzuimfrequentie van 0,90 en deze is in 2018 wat gestegen.

Wat is de trend van de gemiddelde verzuimduur in dagen?

24,99

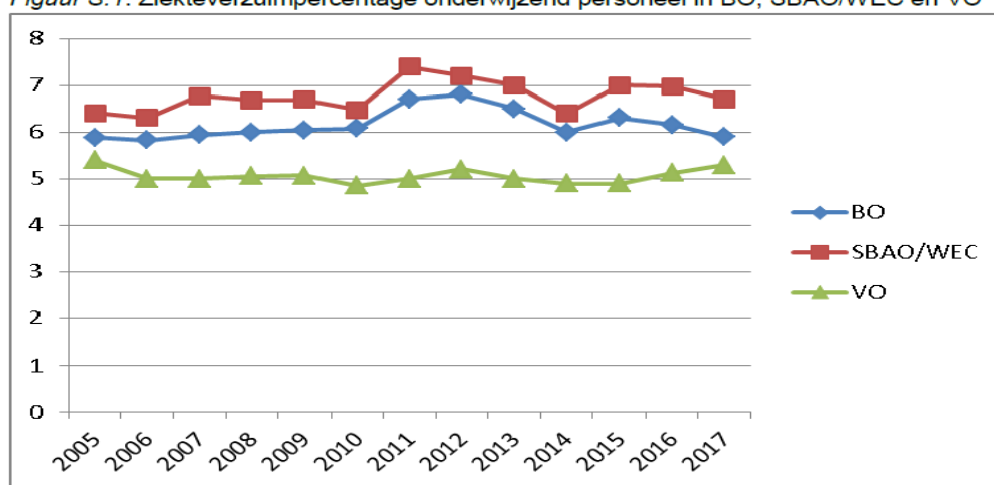
Als we de resultaten van de Stichting vergelijken met de landelijke ontwikkeling uit het Verzuimonderzoek PO en VO 2017 van DUO van 20 augustus 2018, dan onderstreept dat nogmaals dat het verzuim binnen de Stichting gemiddeld is.

Tabel S.1. Kengetallen ziekteverzuim en overig verzuim onderwijzend personeel, 2015-2017

	VP			MF			GZD			NZ*		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Ziekteverzuim												
PO	6,4	6,3	6,0	1,1	1,2	1,0	20	20	22	48,3	44,2	49,9
bo	6,3	6,2	5,9	1,1	1,1	0,9	20	20	22	48,8	45,2	50,5
sbaowec	7,0	7,0	6,7	1,3	1,3	1,2	19	20	21	45,8	43,4	46,2
VO	4,9	5,1	5,3	1,6	1,8	1,6	12	12	13	40,7	33,8	35,6
Overig verzuim**												
PO	4,1	3,8	3,9	0,9	1	0,9	23	28	31	-	-	-
bo	4,1	3,9	3,9	1	1	0,9	22	27	30	-	-	-
sbaowec	3,5	3,2	3,5	0,7	0,7	0,6	30	42	43	-	-	-

* Nulverzuim is alleen berekend voor het ziekteverzuim

Figuur S.1. Ziekteverzuimpercentage onderwijzend personeel in BO, SBAO/WEC en VO

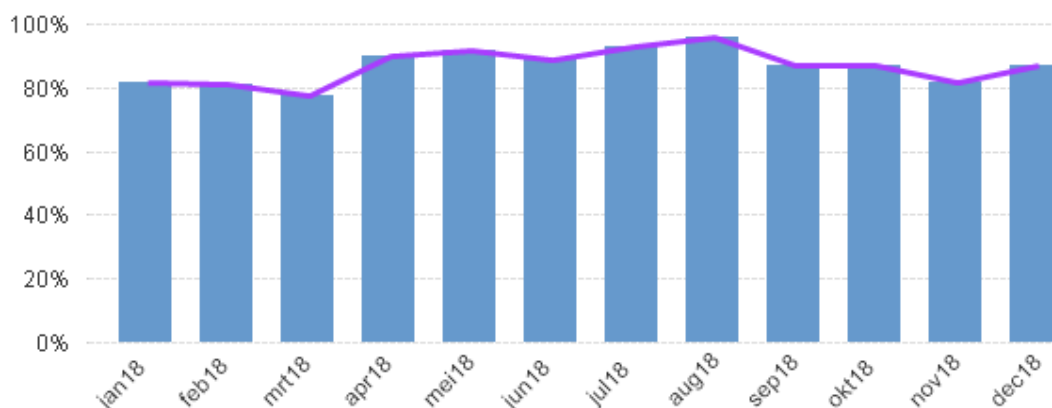
Algemene conclusie: Het verzuim is de laatste jaren dalend. De verzuimfrequentie is vergelijkbaar met het landelijke beeld (1 x per jaar). De gemiddelde verzuimduur in dagen is bij Edu-Ley voor 2018 25 dagen en daarmee hoger dan het landelijk gemiddelde over 2017 (22 dagen).

4.3. Nulverzuim

Nulverzuim geeft het aantal werknemers aan, dat zich gedurende een periode van 1 jaar niet heeft ziekgemeld. Het aandeel nulverzuim is in 2018 gedaald van 53,7% naar 49,5%. Deze terugval is niet zorgwekkend. Landelijk was dit cijfer over 2017 gemiddeld 49,9%.

Wat is de trend van het percentage nulverzuim?

49,51% ●

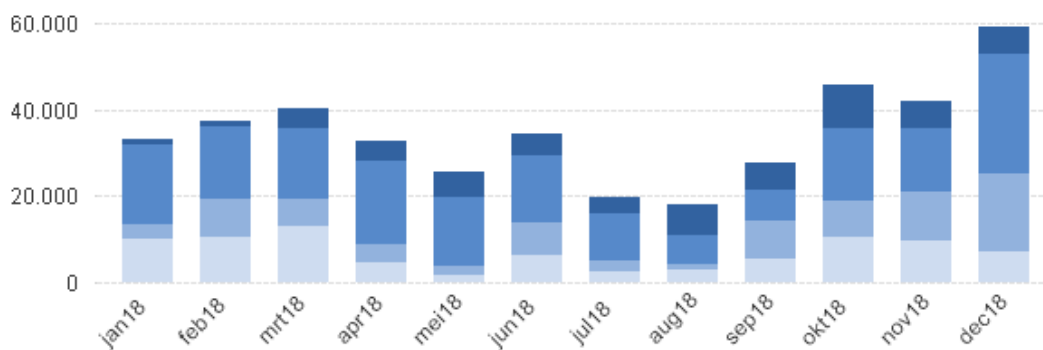
Conclusie: Edu-Ley kent een gemiddeld nulverzuim in vergelijking tot het landelijk gemiddelde.

4.4. Verzuimkosten

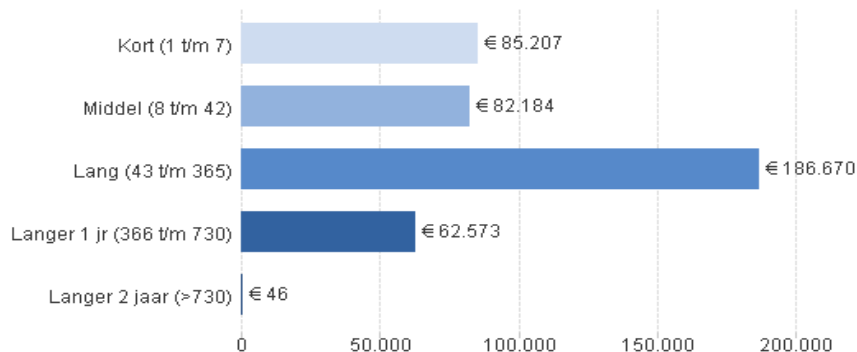
Vertalen we het lagere verzuim naar euro's, dan levert dat het volgende beeld op: In 2018 bedragen de verzuimkosten € 416.680 (In 2017 was dit € 486.765,46 en in 2016 € 625.624).

Wat is de trend van de verzuimkosten?

€ 416.680

Wat is zijn de verzuimkosten per verzuimduurklasse?

Hoofdstuk 5 Huisvesting

5.1. Scholen

't Schrijverke, De Regenboog en Kameleon

Sinds 2006 heeft Edu-Ley van de gemeente Goirle het juridisch eigendom van het schoolpand van basisschool 't Schrijverke overdragen gekregen. Het pand van 't Schrijverke was bij oplevering in een goede staat van onderhoud. Functionele verbetering en uitbreiding van het pand hebben de afgelopen jaren steeds plaatsgevonden. In 2018 zijn de "voorpuien" van 8 lokalen aan de voorkant van de school vervangen. De Regenboog is in 2015 volledig gerenoveerd en in december 2016 is de nieuwbouw van Kameleon opgeleverd. Voor alle drie de scholen ligt er een meerjarenonderhoudsplan (MOP).

Vanaf 2015 is het buitenonderhoud overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. Dit betekent dat de bekostiging van het Rijk voor het onderhoud is verhoogd, maar tegelijkertijd komen ook de kosten hiervan voor rekening van het bestuur. Vanaf 2017 zijn deze kosten in de meerjarenbegroting opgenomen in de vorm van een voorziening.

Den Bongerd, Open Hof en De Bron

Den Bongerd en Open Hof zijn samen gehuisvest aan de Frankische Driehoek. De basisscholen Den Bongerd en Open Hof vormen in dit kindcentrum de onderwijsvoorzieningen, die samenwerken met kinder-, voor- en naschoolse opvang De Avonturiers, tussenschoolse opvang De Blijvertjes en Wijkcentrum De Deel. Basisschool De Bron is gehuisvest in de Boschkens-Oost. Zij werken daar samen met het kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang van Humanitas.

Het beheer van de kindcentra-gebouwen ligt bij woonstichting de Leystromen, die gedeelten van het gebouw aan de gemeente Goirle heeft verhuurd, die ze vervolgens beschikbaar stelt aan Edu-Ley. Hiervoor is het volledige eigendom van het gebouw overgedragen aan de woonstichting, die eigenaar van het gebouw is. Vanaf augustus 2018 zijn we met de gemeente, als verantwoordelijke voor onderwijshuisvesting, in gesprek om de grote toestroom van leerlingen op de locatie Frankische Driehoek op te vangen.

Een punt van aandacht is de ontwikkeling van het leerlingenaantal op de locatie FD. De 31 lokalen zijn allemaal bezet. De grenzen van de groei komen in zicht. We hebben hier op ingespeeld door de plusklas te verhuizen naar de Regenboog. Maar de groei van de beide scholen zorgt ervoor dat we steeds krappere komen te zitten.

De gemeente verwacht begin december de nieuw pronexus gegevens. Uitgangspunt is dat er meerdere noodlokalen zullen worden gezet. Dit moet dan volgens een spoedprocedure. Het College moet hiervoor dus naar de Raad. Ook de nieuwe omgevingswet speelt hierin een rol. De verwachting is dat de nieuwe lokalen rond de zomervakantie worden geplaatst.

5.2. Meubilair

Het 'boventallige meubilair' van Edu-Ley wordt op een centrale plaats opgeslagen. Hierdoor is altijd inzichtelijk welk meubilair nog voorradig is en kunnen we snel inspelen op een vraag vanuit het werkveld. Ook bereiken we hier een behoorlijke kostenbesparing mee. Dit jaar hebben we de setjes die niet meer in orde zijn en volledig zijn afgeschreven, afgevoerd naar de afvalverwerking.

Hoofdstuk 6 Risicobeheersing

Binnen Edu-Ley wordt gewerkt met een planning & control cyclus. Voor de bedrijfsvoering gelden de algemene beginselen van functiescheiding, afbakening van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De statuten en het bestuurs- en managementstatuut van de verschillende stichtingen vormen hiervoor de basis. De regelingen zijn in de praktijk geïmplementeerd en de goede werking wordt bewaakt door het bestuur.

Binnen de gekozen organisatiestructuur en beleidscyclus vormen de onderdelen planning en control (het schoolplan, jaarplan, begroting, managementrapportages en meerjarenbegrotingen) belangrijke instrumenten voor interne beheersing van de organisatie.

Edu-Ley heeft een aantal managementtools ingevoerd binnen de planning & control cyclus, waarmee de beoogde formatieve, personele en financiële doelen gemonitord worden. Voor aanvang van het kalenderjaar wordt een financiële kalenderjaarbegroting opgesteld, waarin de doelstellingen financieel zijn vertaald. Hiernaast wordt, vóór aanvang van het schooljaar, een formatieplan opgesteld.

Edu-Ley maakt in de planning & control cyclus gebruik van tussentijdse rapportages. Tweemaal per jaar wordt een financiële managementrapportage opgesteld t.b.v. het college van bestuur, waarin de realisatiecijfers worden afgezet tegen de vastgestelde begroting. Verder volgt de bestuurder maandelijks de ontwikkelingen van de financiële cijfers via de 'TIG' applicatie..

De Raad van Toezicht ontvangt via de Penningmeester, na vaststelling van de managementrapportage van het College van Bestuur, een overzicht van de stand van zaken tot en met het betreffende periode. Deze rapportages worden in de raad van toezichtvergaderingen besproken. Hiernaast wordt jaarlijkse een meerjaren personele begroting, meerjaren investeringsbegroting, meerjaren onderhoudsbegroting en een meerjaren integrale begroting opgesteld c.q. geactualiseerd aan de hand van de op dat moment meest actuele personele bekostiging, personele bezetting, jaarrekeningcijfers en leerlingenprognoses.

Na afloop van het kalenderjaar wordt een jaarverslag (waaronder de jaarrekening en verslag) opgesteld, waarin onder andere een analyse wordt gegeven van de verschillen tussen de uiteindelijke realisatiecijfers, de begroting en de cijfers van het voorafgaande kalenderjaar. Het managen van prestaties en onderliggende processen is slechts een van de twee pijlers van 'in control' zijn.

Het proactief en continu onderkennen en beheersen van mogelijke risico's (risicomanagement) is de andere. Risico's worden daarbij gedefinieerd als bedreigingen en kansen die de realisatie van de gestelde doelen van de stichting kunnen beïnvloeden. Het tijdig voorzien en anticiperen op deze risico's, zorgt ervoor dat het management aan het stuur zit en kan bepalen of nadere acties noodzakelijk zijn.

Het risicobeheersing- en controlesysteem is erop gericht risico's in beeld te hebben en tijdig te kunnen signaleren om vervolgens maatregelen te kunnen treffen.

In maart 2018 heeft er risicoinventarisatie plaatsgevonden op diverse deelgebieden door het management. In eerste instantie zijn de risico's voor Edu-Ley op basis van een stappenplan geïventariseerd en beoordeeld op kans en impact. Na de rangschikking zijn bestaande en nog mogelijk te nemen beheersmaatregelen beschreven. Risicobeheersing staat op de bestuurlijke agenda. Uit de analyse komt naar voren dat de benodigde risicobuffer voor Edu-Ley € 550.250 bedraagt.

De hoogste scores van risico's > € 25.000 betreffen:

- Financiële risico's lerarentekort;
- Kwetsbaarheid in functies;
- Infrastructuur op scholen;
- Fundamentele vaardigheden lezen, taalverzorging en rekenen;
- Negatieve beoordeling onderwijsinspectie (zwakke school)/lage leerling-opbrengst;
- Beperkte externe mobiliteit;
- Detachering personeel (SWV) wegvallen.

Hoofdstuk 7 Verantwoording naar derden/rechtmatigheid bestedingen

Jaarlijks wordt het financiële jaarverslag ter advisering aan de GMR en ter goedkeuring aan de gemeente Goirle aangeboden. Ook het verslag en het rapport van 2018 zullen, na goedkeuring van de accountant, ook weer aan beide organen worden aangeboden.

Edu-Ley conformeert zich aan de Code Goed Bestuur. Deze code moet er mede voor zorgen dat scholen (in het primair onderwijs) goed bestuur hebben en houden.

Vanuit de toezichthoudende rol en verantwoordelijkheid ziet het bestuur toe op de rechtmatigheid van de bestedingen van publieke middelen. Zij doet dit aan de hand van door de directie voorgelegde tussentijdse financiële analyses en prognoses, de meerjarenbegroting, de jaarrekening, het accountantsverslag en de mondelinge toelichting op het verslag door de accountant.

- De ontvangen Rijksmiddelen lopen qua inkomsten en bestedingen in de pas met de goedgekeurde begroting;
- Noodzakelijke en gewenste investeringen en onderhoudsuitgaven hebben op verantwoorde wijze plaatsgevonden;
- In relatie tot het bovengenoemde is er geen sprake van onnodig hoge reserves en voorzieningen;
- De verkregen middelen Prestatiebox zijn aangewend ten behoeve van de realisatie van de ambities uit het Nationaal Onderwijsakkoord;
- Private gelden worden separaat geadmistreerd;
- Beloning bestuursleden. Conform de wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) dient er een opgave in de jaarrekening te worden opgenomen van de bezoldiging en overige vergoedingen die bestuurders in het boekjaar hebben ontvangen. Dit overzicht is in de jaarrekening opgenomen;

Verantwoording besteding werkdrukmiddelen. Op 9 februari 2019 sloten het kabinet, de vakbonden en de PO-Raad het werkdrukakkoord. De middelen zijn bedoeld voor werkdrukverlaging op de scholen. Elke school ontvangt een bedrag van € 155,55 per leerling (peildatum 1 okt. 2017: 1.937 leerlingen). Dit betekent dat voor de aanpak van de werkdruk per schooljaar 2018-2019 de P&A bekostiging verhoogd is met een bedrag van € 155,55 per leerling. Dit komt voor vijf maanden ten gunste aan kalenderjaar 2018. Deze extra middelen voor de werkdruk zijn bij de scholen in 2018 niet begroot en hebben een positief effect op de realisatie van de rijksbijdragen € 125.542. Procesmatig heeft in eerste instantie het team op school het gesprek gevoerd over de inzet van deze werkdrukmiddelen. Het team heeft een bestedingsplan opgesteld. Hierbij is vaak gekozen voor de inzet van extra onderwijsassistenten. Het bestedingsplan is door de school ter goedkeuring voorgelegd aan de P-MR en aan bovenschools. Gelijk aan de baten, zijn deze lasten voor salarissen eveneens niet begroot.

werkdrukmiddelen	2018/2019		2018	
15WZ Den Bongerd	€	81.508	€	33.962
21MY 't Schrijverke	€	84.775	€	35.323
10FN BS Kameleon	€	19.755	€	8.231
12OQ Open Hof	€	25.355	€	10.565
12WI De Regenboog	€	34.377	€	14.324
21MX De Bron	€	55.531	€	23.138
	€	301.301	€	125.542

- Overtollige liquide middelen worden behandeld binnen de wetgevende kaders van beleggen en belenen. Het beleid wordt uitgevoerd conform de afspraken die zijn vastgesteld binnen het Treasurystatuut;

Treasurystatuut:

In het voorjaar van 2017 is er een nieuw statuut vastgesteld en goedgekeurd door de RvT. Het statuut is aangeboden aan de GMR-en. Hierin zijn de hoofdlijnen van de op het beleggen en belenen betrekking hebbende administratieve organisatie en interne controle vastgelegd. Denken daarbij aan:

- Transparantie in de verdeling van taken en bevoegdheden;

- Toegestane beleggings- en beleningsvormen;
- Bijbehorende informatievoorziening, minimaal bestaande uit een kasstroomprognose;
- De verantwoordingsinformatie;
- De wijze waarop onderscheid wordt aangebracht tussen publieke middelen en overige middelen.

Hoofdstuk 8 Financieel beleid

8.1. Context

Onderstaande analyse omvat de geconsolideerde financiële situatie van Exploitatie en Balans.

Binnen de Planning & Control cyclus wordt gewerkt met diverse instrumenten zoals:

- meerjaren bestuursformatieplannen die worden voorgelegd aan (G)MR;
- meerjaren begroting financieel, die wordt vastgesteld door RvT;
- continu beschikbare management rapportages/analyses op personeel en financieel gebied.

Het balanstotaal van de stichting is in dit verslagjaar met 2% gegroeid (van € 5,9 miljoen naar € 6,1 miljoen einde verslagjaar 2018). Een aanwas van het vermogen, ondanks dat Edu-Ley 2018 afsluit met een negatief resultaat, uit baten en lasten van € 137.000 (2017: € 221.000 positief). Begroot was een positief exploitatieresultaat over 2018 van € 1.000. Het negatieve resultaat 2018 wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen, dat daardoor daalt van € 4,5 miljoen naar € 4,4 miljoen.

De hoofdoorzaken van de afwijking tussen begroting en realisatie van € 138.000 zijn:

- Extra dotatie aan de voorziening voor groot onderhoud van de schoolgebouwen om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen;
- Een flinke investering eind 2017 in ICT. Bij het opmaken van de begroting 2018 waren nog niet voor al deze investeringen corresponderende afschrijvingskosten opgenomen;
- Meer inzet van FTE op alle scholen. Dit is gedurende het verslagjaar gerapporteerd bij de achtmaands-analyse;
- Het in 2018 van kracht worden van een nieuwe CAO. Hierdoor zijn per 1 september 2018 de salarissen van de leraren tussen de 3,3% en 9,5% gestegen. Hiervoor is in 2018 compensatie in de rijksbijdragen ontvangen. Dit effect was zowel aan de batenkant als aan de lastenkant niet begroot, maar niet beïnvloedbaar door Edu-Ley.

De drie eerstgenoemde oorzaken vloeien voort uit gemaakte beleidskeuzes. De status van de schoolgebouwen is al jaren een aandachtspunt in het beleid van Edu-Ley. Ook in de risicoanalyse komt dit aan de orde. De investeringen in ICT en de inzet van extra FTE zijn prioriteiten geweest vanuit het management. Verwezen wordt naar paragraaf 8.2.2, waar een meer uitgebreide analyse is opgenomen. De omvang van het vermogen laat het toe om extra financiële middelen in te zetten voor behoud en verbetering van kwaliteit en continuïteit.

Voor 2019 en later bestaat de verwachting dat het aantal FTE zal reduceren in vergelijking tot de realisatie in 2018. De gemaakte keuzes zijn niet van structurele aard. Er kan sturing aan gegeven worden. De investeringsambitie is van een gemiddeld niveau met circa 5% van de baten. De onderhoudsvoorziening is voldoende om aan de verplichtingen van de komende jaren te voldoen. De continuïteit van de Stichting is gewaarborgd. De ontwikkeling van het exploitatieresultaat zal het komende jaar nauwlettend gevolgd worden.

8.2.1. Balansontwikkeling en kengetallen

In B2 van de jaarrekening wordt de balans van Edu-Ley weergegeven. Daarin is af te lezen dat de balans van Edu-Ley een (zeer) gezonde financiële situatie laat zien. De Stichting is in staat om zowel kortlopende verplichtingen als mogelijke tegenvallers/risico's op te vangen. Sterker nog, er is ruimte om verder te investeren in kwalitatieve onderwijsontwikkeling.

Een uitgebreid overzicht van de financiële kengetallen is opgenomen in de jaarrekening. Daarnaast wordt voor een meer uitgebreide analyse verwezen naar de bijlage.

De kengetallen ondersteunen het beeld van een gezonde financiële positie.

- Liquiditeitsratio (vlottende activa/kortlopende schulden)
= 4,0 (=4,4 / 1,1)
- Solvabiliteitsratio 1 (eigen vermogen/totaal vermogen)
= 0,72 (=4,4 / 6,1)
- 1. Solvabiliteit 2 ((eigen vermogen + voorzieningen)/totaal vermogen)
= 0,80 (4,9 / 6,1)
- 2. Weerstandsvermogen ((eigen vermogen – materiële vaste activa)/totaal rijksbijdragen)
  - = 0,44 (2,7 / 6,1)

3. Rentabiliteit (exploitatieresultaat / (totaal baten – financiële baten)
  - = -0,01 (-0,1/10,9)
4. Kapitalisatiefactor ((totaal activa – gebouwen en terreinen) / totaal baten
  - = 5,5 (6,0 / 10,8)

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Liquiditeit / current ratio					
<u>Vlottende activa</u>	3,94	3,50	3,68	4,07	4,56
Kortlopende schulden					
Solvabiliteit 1					
<u>Eigen vermogen</u>	78,12%	76,67%	75,99%	76,37%	76,77%
Totaal vermogen					
Solvabiliteit 2					
<u>Eigen vermogen + voorzieningen</u>	82,40%	80,89%	80,50%	80,93%	81,71%
Totaal vermogen					
Weerstandvermogen					
<u>Eigen vermogen -/- mva</u>	25,68%	21,91%	22,75%	25,84%	29,93%
Totale rijksbijdragen					
Rentabiliteit 1					
<u>Exploitatieresultaat</u>	-1,55%	-3,94%	-1,02%	0,95%	1,69%
Baten (excl. fin.baten)					
Kapitalisatiefactor					
<u>Balanstotaal -/- boekwaarde gebouwen en terreinen</u>	51,28%	47,98%	45,69%	45,95%	47,83%
totale baten + financiële baten					

De scores van de kengetallen 2018-2022 voldoen ruimschoots aan de algemeen aanvaardbare normering. Daarin is Edu-Ley niet uniek. Benchmarkgegevens van het Ministerie bevestigen dat het beeld van de Stichting niet veel anders is dan de landelijke trend. Door de inzet van de reserves in 2019 – 2022 zullen de solvabiliteit en het weerstandsvermogen dalen, maar deze blijven ruimschoots binnen aanvaardbare normen.

Reserves/voorzieningen:

Onderstaand een schema van de ontwikkeling van reserves en voorzieningen in totaal en per leerling. Gebaseerd op het aantal leerlingen per formele teldatum 1 oktober 2017 en 1 oktober 2018.

Reserves/ Voorzieningen per 31 december	Edu-Ley Totaal € x 1 miljoen	Edu-Ley Totaal € x 1 miljoen	Edu-Ley per leerling € x 1	Edu-Ley per leerling € x 1
	2017	2018	2017	2018
Aantal leerlingen			1.938	1.929
Algemene reserve *	4,6	4,4	2.353	2.293
Totaal reserves	4,6	4,4	2.353	2.293
Voorziening onderhoud	0,3	0,4	175	200
Voorziening personeel	0,1	0,1	43	72

Totaal voorzieningen	0,4	0,5	218	272
Generaal Totaal	5,0	4,9	2.571	2.565

De algemene reserve is inclusief de bestemmingsreserve risicobuffer van € 0,5 miljoen, ofwel € 285 per leerling. De afname van de reserve is het gevolg van het verwerken van het negatief resultaat 2018. Desondanks is de omvang van de algemene reserve nog ruimschoots van voldoende niveau.

Voorzieningen:

De voorziening voor groot onderhoud is in 2018 toegenomen tot een bedrag van 0,4 miljoen (€ 200 per leerling) Deze egalisatievoorziening is bedoeld om de toekomstige onderhoudsverplichtingen gelijkmatig over de jaren te verdelen. In 2018 zijn enkele uitgaven uitgesteld. De verbouwing van de aula bij 't Schrijverke staat gepland voor 2019.

De voorzieningen personeel bestaan uit twee delen: de voorziening jubilea en de voorziening langdurig zieken. De voorziening jubilea is gevormd om de te betalen jubilea gratificatie aan het personeel in de toekomst te kunnen opvangen.

Reserves en voorzieningen zijn middelen om in de toekomst in te kunnen zetten om de kwaliteit van onderwijs, personeel en facilitair gebied te kunnen blijven garanderen.

8.2.2. Exploitatie

8.2.3. Staat van baten en lasten

Edu-Ley sluit 2018 af met een negatief resultaat van € 137.000 (2017: € 221.000). In de begroting 2018 werd verwacht dat het resultaat € 1.000 zou bedragen.

Onderstaand een overzicht van de totale baten en lasten over diverse jaren.

Exploitatie € x 1.000	Realisatie 2018	Begroting 2018	Afwijking in %	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Baten	10.833	9.927	9,1 %	9.996	9.138
Lasten	10.967	9.929	10,4 %	9.775	8.999
Saldo baten lasten	-134	- 2		221	139
Financiële baten en lasten	- 3	3			8
Totaal resultaat	- 137	1		221	147

- Financiële beschouwing baten:

Met uitzondering van materiële instandhouding (MI) ontvangt de school alle rijksbijdragen bekostigd per schooljaar gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober van het voorgaande jaar. In deze vergoeding wordt rekening gehouden met het feit dat ouder personeel meestal duurder is. Dit wordt

gedaan door de lumpsum deels afhankelijk te maken van de zogenaamde GGL: de gewogen gemiddelde leeftijd van de leerkrachten.

De baten zijn direct gekoppeld aan het aantal leerlingen. Indien er sprake zou zijn van een tendens van dalende aantallen leerlingen, dan staan de baten onder druk. Om een gezond financieel resultaat te blijven realiseren, is in dat opzicht kostenbeheersing van belang. In de praktijk komt dat vooral neer op het vermogen tijdig personele verplichtingen aan te passen aan een teruglopende lumpsum. De verwachting bestaat dat het aantal leerlingen voor Edu-Ley niet zal afnemen. Er is sprake van een stabiele situatie.

De ontvangen baten worden gesplitst in bekostiging Personeel regulier, Personeel & Arbeid, Prestatiebox, Materiële Instandhouding, SWV en Groei. Ze zijn gebaseerd op correcte leerling tellingen, juiste gewichten en GGL. Voorts worden de baten gescheiden in gemeentelijke bijdragen, ouderbijdragen, rentebaten (Treasurybeleid), etc. Het bestuur ziet er op toe dat de gelden **rechtmatig** besteed worden.

Nieuwe CAO en de dekking/belangrijke ontwikkelingen

Werkgevers en werknemers hebben in juni 2018 een Onderhandelaarsakkoord bereikt voor een nieuwe CAO voor het primair onderwijs. Het kabinet heeft € 270 miljoen euro extra beschikbaar gesteld voor de salarissen van leraren. Leraren krijgen daardoor een nieuwe, hogere salarisschaal. Bovendien hebben alle medewerkers een marktconforme salarisverhoging van 2,5% gekregen per 1 september 2018. Alle leraren hebben in oktober een eenmalige uitkering gekregen van 42% van hun nieuwe maandsalaris en verder hebben alle medewerkers in oktober een eenmalige uitkering van € 750 gekregen (naar rato van aanstelling). Schoolbesturen hebben voorts meer ruimte gekregen om vervanging bij ziekte goed te organiseren. De extra kosten zijn gecompenseerd via de rijksbijdragen. Dit is zichtbaar in zowel de ontvangen personele bekostiging als de bekostiging voor personeel en arbeid (P&A).

Rijksbijdragen:

Het CvB heeft bij de begroting 2018 als beleidslijn gekozen om subsidies waarvan het voortbestaan onzeker en onduidelijk was niet in de begroting op te nemen (voorzichtigheidsprincipe).

Voor de begroting 2018 is de personele bekostiging van het Ministerie van OC&W van 19 oktober 2017 leidend geweest. Voor de materiële bekostiging was OC&W van 24 september 2017 het uitgangspunt. Vanuit de PO-Raad is destijds bij de opmaak van de begroting (gebaseerd op het 'Regeerakkoord 2017' en 'Convenant Leerkracht') het advies gegeven, hoeveel aanvullende nieuwe bekostiging (€ 18 tot € 20 per leerling) schoolbesturen de komende schooljaren zouden kunnen verwachten. Dit is door diverse oorzaken uiteindelijk gunstiger qua realisatie:

- De personele baten bevatten een bijstelling voor zowel de hogere lonen en salarissen door de nieuwe CAO als voor de hogere premies van Participatiefonds en Pensioenen;
- De bekostiging van de prestatiebox is met ingang van 2018-2019 verhoogd met circa € 10, naar € 180 per leerling;
- Daarnaast is er in de realisatie sprake van ontvangen bekostiging voor Groei;
- De ontvangsten voor SWV zijn € 100.000 hoger dan vorig jaar en vormen een nog groter verschil met de begroting 2018;
- Voor de aanpak van de werkdruk wordt per schooljaar 2018-2019 de Personeel & Arbeid bekostiging verhoogd met een bedrag van € 155,55 per leerling. Deze extra middelen voor de werkdruk zijn niet begroot en hebben een positief effect op de baten van het kalenderjaar van € 125.542. De scholen stellen hier een bestedingsplan tegenover in de lastensfeer. Ook deze zijn niet begroot.

Al deze ontwikkelingen aan baten en lasten hebben tot gevolg dat de vergelijking met de begroting over 2018 soms minder inzichtelijk is. De prognose gedurende het verslagjaar gaf echter tijdig extra inzicht in de ontwikkeling van baten en lasten.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Verschl 2018	%	Verschl 2017	%
	€	€	€				
Baten							
(Rijks)bijdragen OCW	10.225.849	9.521.806	9.491.706	704.043	7,4%	734.143	7,7%
Overige overheidsbijdragen	216.879	148.546	149.598	68.333	46,0%	67.281	45,0%
Overige baten	389.946	256.533	354.293	133.413	52,0%	35.653	10,1%
Totaal baten	10.832.674	9.926.885	9.995.597	905.789	9,1%	837.077	8,4%

Overige overheidsbijdragen:

Deze post betreft de laatste jaren de gemeentelijke subsidies zoals VVE. De grootste afwijking betreft een incidentele niet begrote subsidie voor Weerbaarheidstraining van circa € 48.000. Deze opbrengsten zijn circa 45% hoger dan begroting en hoger dan vorig jaar.

Overige baten:

De overige baten wijken binnen bandbreedte af van de begroting en van vorig jaar. Dit omvat projectgelden, of verhuuropbrengst. Soms zijn de baten bij opmaak van de begroting nog onzeker. De grootste positieve afwijking ten opzichte van begroting betreft baten voor detachering van personeel. De grootste positieve afwijking ten opzichte van vorig jaar betreft ouderbijdragen

- Financiële beschouwing lasten:

In totaliteit overschrijden de lasten de begroting 2018 met ruim € 1,0 mln. (10,4%). De lasten zijn ten opzichte van vorig verslagjaar nog meer gestegen (€ 1,2 mln). Let wel, deze stijging wordt in de baten grotendeels gecompenseerd. De overschrijding is niet zorgwekkend.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Verschl 2018	%	Verschl 2017	%
	€	€	€				
Lasten							
Personele lasten	8.958.358	7.960.283	7.960.252	998.075	12,5%	998.106	12,5%
Afschrijvingen	289.658	272.196	249.607	17.462	6,4%	40.051	16,0%
Huisvestingslasten	767.967	662.151	696.897	105.816	16,0%	71.070	10,2%
Overige lasten	465.865	557.636	413.326	-91.771	-16,5%	52.539	12,7%
Leermiddelen	485.054	477.211	454.903	7.843	1,6%	30.151	6,6%
Totaal lasten	10.966.902	9.929.477	9.774.985	1.037.425	10,4%	1.191.917	12,2%

Personele Lasten:

Gesteld kan worden dat de sturing op de formatie substantieel is om de personele lasten te beteugelen. Er is grip op de personele formatie binnen Edu-Ley. Het vinden en binden van kwalitatieve vervangers wordt een steeds grotere uitdaging. Onslaguitkeringen zijn niet aan de orde geweest.

Onderstaande tabel heeft betrekking op het gemiddelde aantal werkzame medewerkers gedurende het kalenderjaar conform Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Dit is bijvoorbeeld inclusief de reguliere pool vervangers, medewerkers die in dienst zijn maar Bapo, compensatie- of ouderschapsverlof genieten en exclusief externe inhuur of vervanging.

Leerlingen en personeel (FTE)	Leerlingen 1-10	FTE
2018	1.929	126 FTE
2017	1.938	122 FTE
2016	1.907	113 FTE
2015	1.863	109. E

De toename aan personele lasten kent verschillende oorzaken.

- Er zijn meer FTE ingezet dan begroot. De stijging van het aantal FTE levert hogere salarissen op;
- Het effect van de eerder beschreven CAO ontwikkeling en de stijging van de premies voor pensioenen en sociale lasten op de loonkosten;
- Inhuur van personeel niet in loondienst is toegenomen vanwege het landelijke lerarentekort.

Het kengetal Personeel/Rijksbijdragen benadert de personele lasten vanuit de batenkant.

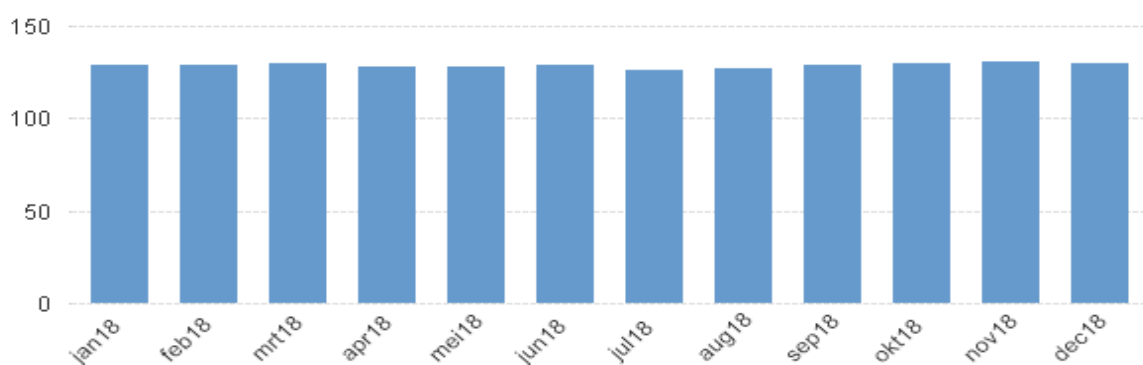
Personele lasten / rijksbijdragen	Realisatie	Bovengrens Inspectie
2018	87,6 %	< 95 %
2017	83,9 %	< 95 %
2016	81,6 %	< 95 %
2015	84,6 %	< 95 %

Het kengetal personele lasten ten opzichte van de rijksbijdragen wordt door de Inspectie gehanteerd om te oordelen of de **continuïteit** van de Stichting niet in gevaar is. Als norm is het plafond bepaald op 95%. De afhankelijkheid van de rijksbijdragen is van een acceptabel niveau bij Edu-Ley. Er worden geen structurele verplichtingen in bezetting aangegaan tegenover tijdelijke baten. Dit gebeurt alleen op tijdelijke, projectbasis en dat is een gezonde ontwikkeling. Personele laste blijven echter de doorslaggevende post waarvoor waakzaamheid geboden blijft.

Onderstaand overzicht, bevat ook de tijdelijke vervangers van gemiddeld circa 2,3 FTE en laat een evenwichtig beeld zien.

Wat is de trend van de bezetting in fte?

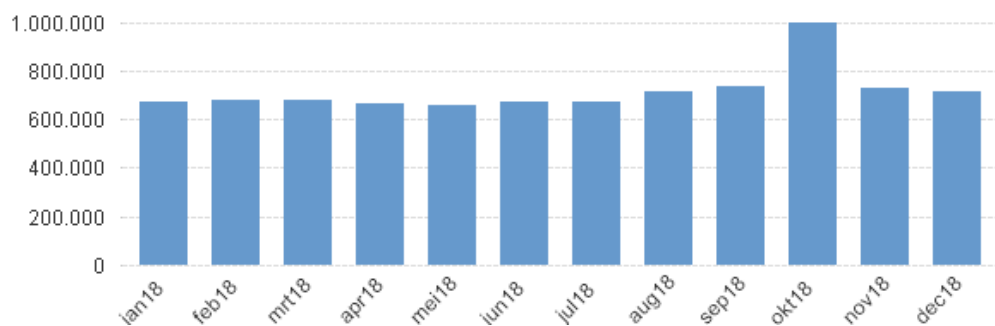
128,2999

Het aantal ingezette FTE is gelijk over de maanden verdeeld. Voor de kosten ligt dat anders, doordat de nabetalen van de nieuwe CAO hoofdzakelijk plaatsvonden in oktober 2018. Dit maakt de beleidsvoering, de aansturing en eventuele bijstelling gedurende het jaar er niet makkelijker op. Onderstaande grafiek bevat naast de lonen en salarissen ook uitbetaalde VOG, reiskosten etc.

Wat is de trend van de bezetting in kosten?

€ 8.587.743

Door de aflopende contracten vond de piek van de instroom plaats aan het begin van schooljaar 2018-2019.

Hoeveel fte is ingestroomd?

Personele lasten/totale lasten:

De verhouding van de personele lasten ten opzichte de totale lasten is in de onderwijssector hoog. De afgelopen jaren laat zien dat de verhouding personele lasten en totale lasten rond de 80% blijft.

Personele lasten/ Totale lasten %	Realisatie	Benchmark BO3
2018	81,7	
2017	81,4	79,5
2016	80,3	
2015	78,0	

Het aandeel van de personele lasten bij Edu-Ley is iets hoger dan de benchmark, maar dat is niet verontrustend. Dikwijls betekent dit, dat er minder geld wordt uitgegeven aan huisvestingslasten. De stijging is deels veroorzaakt door de nieuwe CAO in 2018 (dit volgt later). Sturing van personeel vindt plaats via het formatieplan. Er is sprake van een goede, gezonde balans tussen de personele inkomsten en uitgaven.

Resumé/waarderingskader financiële continuïteit

Resumerend: Het bevoegd gezag slaagt er al jaren in om de personele inkomsten in balans te houden met de personele uitgaven. Het resultaat bevestigt dat er binnen de Stichting sturing wordt gegeven aan formatieve en materiële zaken. De financiële continuïteit loopt geen gevaar. Er is weinig risico en er is grip op en beheersing van kosten. De kengetallen van de exploitatie ondersteunen dat eveneens.

Huisvestingsratio:

De Inspectie hanteert de Huisvestingsratio ook als kengetal bij het toezicht op **financiële continuïteit**. Deze ratio maakt inzichtelijk of er in verhouding niet een te groot deel van de baten, aan huisvesting gerelateerde zaken wordt besteed. Dat is een indicator of er voldoende geld aan het primaire onderwijs proces wordt besteed. Als signaleringswaarde voor het PO geldt het plafond 10%. Huisvestingsratio: (huisvestingslasten + afschrijving gebouwen & terrein)/totale lasten * 100%. Het resultaat van Edu-Ley is 7,0% (2017: 7,2%), een goede score. Landelijk ligt dit niveau over 2017 BO3 op 7,3%.

Materiële Lasten:

Afschrijvingskosten:

De afschrijvingskosten ad € 289.658 (2017: € 249.607) zijn € 17.462 (6,4%) hoger dan begroot. Bij opmaak van de begroting 2018 aan het einde van 2017 waren niet alle investeringen in ICT inzichtelijk waardoor er te weinig afschrijvingskosten zijn begroot voor 2018.

In 2018 is er voor € 454.574 geïnvesteerd (2017: € 519.000). De investeringen eind 2018, in het bijzonder ICT, zijn niet in de prognose 2018 opgenomen. Begroot aan investeringen was € 620.800.

Het geïnvesteerde bedrag in 2018 bedraagt 4,2% van de totale baten (2017: 5,2%). Landelijk ligt dat percentage rond de 2,3%. Dit bevestigt dat investeren in onderwijsontwikkeling binnen Edu-Ley beleidsmatig een speerpunt is en in praktijk ook is uitgevoerd. De afschrijvingskosten zullen aanwassen in 2019.

Huisvestingslasten:

Met een saldo van € 767.967 (2017: € 696.900) zijn de huisvestingslasten ook ruim € 100.000 hoger dan voor 2018 begroot. Voor vrijwel alle individuele kostensoorten zoals huur, klein onderhoud, energie, schoonmaak en heffingen, zijn de gerealiseerde kosten hoger dan begroot. Waar in 2017 sprake was van een vrijval van de voorziening onderhoud, is eind 2018 het meerjaren onderhoudsplan aangepast in verband met niet uitgevoerde of uitgestelde onderhoudsposten. Tevens is er een extra ophoging van de voorziening voor de verbouwing van de aula in BS 't Schrijverke in 2019.

Overige instellingslasten:

De overige instellingslasten € 465.865 (2017: € 413.326) vallen uiteen in lasten Administratie en beheer en Overige instellingslasten. In 2018 is er een verschuiving geweest van de kosten voor de licenties van de boekhoudsoftware van kosten voor Administratie en Beheer naar ICT kosten. De kosten voor deskundigheidsadvies zijn in 2018 hoger door diverse vraagstukken rondom de fusie tussen SKBG en Stichting BOOG.

Uiteraard worden er op school keuzes in de uitgaven gemaakt. Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt echter grotendeels veroorzaakt door het feit dat er altijd voorzichtig begroot wordt. In het geval van de overige instellingslasten betekent dit dat er vooraf kosten begroot worden die uiteindelijk niet of in mindere mate gerealiseerd worden, zoals Contributies, MR, PR, TSO en overige instellingslasten.

Leermiddelen:

De uitgaven leermiddelen € 485.054 wijken slechts 1,6% van de begroting af € 477.211. De afwijking met vorig jaar (2017: € 454.903) is veroorzaakt doordat de kosten voor de ICT licenties, support en onderhoud, software zijn toegenomen en bovendien voor een deel niet meer zijn verantwoord onder administratie (verschuiving).

- Financiële baten en lasten:

De lage rentestand heeft zijn weerslag op de rentebaten. De financiële lasten omvatten bankkosten en rentelasten. Deze zijn van een vergelijkbaar niveau als begroot en als vorig jaar.

Per einde boekjaar zijn er geen uitstaande beleggingen en beleningen in portefeuille. Koersverliezen zijn dan ook niet aan de orde. Verder zijn er geen bijzonderheden of risico's.

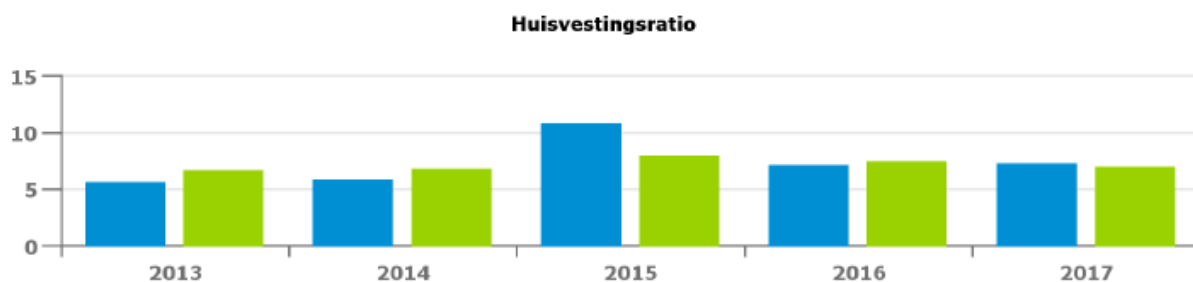

Dienst Uitvoering Onderwijs
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
 Wetenschap

Legenda grafieken

Instelling
gemid. sector

8.3. Continuïteitsparagraaf

Naast terugkijken is vooruitkijken in de continuïteitparagraaf met een meerjarenbegroting de laatste jaren steeds voornamer geworden. Dit bevat diverse verplichte onderdelen.

- Gegevens set:

Meerjarenbegroting 2019 t/m 2022 met realisatie 2018 als referentie:

Gegevensset	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<i>teldatum 1 oktober</i>	<i>1-10-2017</i>	<i>1-10-2018</i>	<i>1-10-2019</i>	<i>1-10-2020</i>	<i>1-10-2021</i>	<i>1-10-2022</i>
directie	6,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
onderwijsgevend personeel	105,00	108,00	103,61	99,74	99,53	99,25
onderwijsondersteunend perso	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
FTE totaal	122,00	126,00	121,61	117,74	117,53	117,25
totaal aantal leerlingen	1.937	1.929	1.923	1.931	1.942	1.942

- Toelichting op de kengetallen/gegevens set:
- De leerlingprognoses zijn de laatste jaren betrouwbaar gebleken. Op het vlak van personele bezetting worden er weinig aanpassingen in de formatie verwacht, maar er wordt wel rekening gehouden met actuele ontwikkelingen als krimp en dreigend lerarentekort en de inhuur van externen. Inhuur valt buiten het FTE aantal definitie. Er zijn besparingen begroot. Verder is er sprake van natuurlijk verloop. Nieuwe medewerkers stromen bij voorkeur in de flexibele schil in.

Meerjarenbegroting 2019 t/m 2022:

Edu - Ley	realisatie 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
3. Baten					
3.1 Rijksbijdragen	10.225.849	10.516.618	10.404.288	10.728.166	10.919.449
3.2 Overige overh.bijdragen en	216.879	178.786	173.786	173.786	173.786
3.3 Coll-,cursus-,les-en examen	-	-	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-	-
3.5 Overige baten	389.946	273.230	217.130	217.130	217.130
totaal baten	10.832.674	10.968.634	10.795.204	11.119.082	11.310.365
4. Lasten					
4.1 Personeelslasten	8.958.358	8.926.702	8.977.084	8.979.134	8.978.295
4.2 Afschrijvingen	289.658	335.644	424.735	431.249	403.661
4.3 Huisvestingslasten	767.967	751.282	742.018	732.818	732.818
4.4 Overige lasten	950.919	1.122.658	1.074.865	1.086.974	1.086.372
totaal lasten	10.966.902	11.136.286	11.218.702	11.230.175	11.201.146
Saldo baten en lasten	134.228-	167.652-	423.498-	111.093-	109.219
Saldo financiële bedrijfsvoering	2.660-	1.900-	1.900-	1.900-	1.900-
Netto resultaat	136.888-	169.552-	425.398-	112.993-	107.319

- Toelichting op de staat van baten en lasten:

Bij de berekening van de rijksbijdragen is de personele en materiële bekostiging van ministerie v. OC&W van 24 september 2018 leidend geweest. De gelden voor de vermindering van de werkdruk, ad. € 155,55 per leerling, zijn verwerkt binnen de inkomsten voor Personeel & Arbeid (P&A) en zijn voor 2019-2020 bevroren. Ze zullen uiteindelijk groeien naar € 285,00 per leerling in 2021-2022. In afwachting van de evaluatie einde schooljaar 2018-2019 is de verhoging pas vanaf dat schooljaar 2021-2022 in acht genomen. Verder zijn ook andere baten waarvan het voortbestaan nog onzeker is, niet begroot (voorzichtigheidsprincipe).

Er is alleen voor het jaar 2019 groei begroot voor ca.€ 50.000 voor de scholen 15WZ, 21MX en 21MY. De begrote vergoeding voor detachering daalt met ingang van 2019.

Vanuit de wet Passend Onderwijs hebben scholen een zorgplicht om voor iedere leerling zo thuisnabij mogelijk passend onderwijs te realiseren. Binnen het samenwerkingsverband is afgesproken dat de scholen een ondersteuningsbudget ontvangen ter bekostiging van: deelname van leerlingen aan voorzieningen binnen het samenwerkingsverband, zorgarrangementen in de eigen school en scholing. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een sterke daling vanaf 2020 van de bijdrage voor lichte ondersteuning.

De loonkostenbegroting is gebaseerd op de huidige CAO voor het primair onderwijs met een looptijd tot 1 maart 2019. De loonkostenbegroting is opgesteld op medewerker niveau rekening houdend met eventuele periodieken en toeslagen. Ervaring uit het verleden leert dat het kabinet deze extra loonkosten aan het einde van het schooljaar compenseert via de referentiesystematiek. In de meerjarenbegroting is het uitgangspunt gekozen dat de stijgingen gecompenseerd gaan worden. De kosten voor inhuur van externen zullen groeien naar bijna € 275.000. De nascholingskosten nemen in 2019 en later toe naar € 150.000. De in 2018 gestegen kosten van deskundigheidsadvies zijn voor 2019 en later voor een bedrag van circa € 140.000 begroot.

De afschrijvingskosten zullen groeien als resultante van de investeringsambitie. Dit effect is vanaf 2020 nog groter. De huisvestingslasten en huisvestingsratio dalen in de meerjarenbegroting

Edu - Ley	realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting
	2018	2019	2020	2021	2022
huisvestingsratio	7,0%	6,8%	6,6%	6,5%	6,6%
personele last / totale last	81,7%	80,2%	80,0%	80,0%	80,2%
personele last / rijksbijdragen	87,6%	84,9%	86,3%	83,7%	82,2%

De verhoudingen bevestigen dat er sturing wordt gegeven aan de formatie binnen de stichting. Bevoegd gezag slaagt er al jaren in om de personele inkomsten in balans te houden met de personele uitgaven. Afname in bezetting wordt gerealiseerd door natuurlijke uitstroom en door niet meer te vervangen. Er is geen sprake van gedwongen vertrek.

Overige landelijke ontwikkelingen voor 2019 en later

In maart 2019 heeft de minister aangegeven dat hij de verhoging van de financiële middelen van de werkdruk vermindering naar voren gaat halen. Met ingang van schooljaar 2019-2020 volgt er een verhoging van € 155,55 naar € 218,55. Dit betekent concreet voor Edu-Ley voor kalenderjaar 2019 € 50.600 meer niet begrote rijksbijdragen. Voor een volledig schooljaar is dat € 121.500.

- Toelichting op de balans:

Bij opmaak van de prognose en meerjarenbegroting is er rekening gehouden met de bestemmingsreserve risico € 550.250 binnen het eigen vermogen. Het bestuur verwacht geen bijzondere ontwikkelingen in financieringsstructuur. Op huisvestingsbeleid zijn geen bijzondere zaken. De voorziening onderhoud is op balansdatum 2018 opgehoogd. Dit was niet geprognosticeerd. Ondanks de toename aan investeringen naar € 0,8 mln, is er geen sprake van majeure investeringen (totaal investeringen/jaarlijkse baten $\geq$ 15%) voor 2019. Het aandeel stijgt in 2019 van 4% naar 7%.

Edu - Ley	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
OLP 8 jr +	3.300,00	192.800,00	149.800,00	45.500,00	45.000,00
ICT 5 jr	-	260.400,00	125.900,00	78.900,00	53.900,00
Inventaris 5 jr	-	1.500,00	-	-	-
Inventaris 10 jr	-	349.550,00	143.000,00	30.000,00	30.000,00
Inventaris 20 jr	-	2.000,00	-	-	-
Inventaris WKR	-	-	-	-	-
	<u>3.300,00</u>	<u>806.250,00</u>	<u>418.700,00</u>	<u>154.400,00</u>	<u>128.900,00</u>

In de prognose werd rekening gehouden met slechts € 3.300 aan investeringen. Dit heeft tot gevolg dat het saldo aan materiële vaste activa op de balans beduidend afwijkt. Dit wordt andersom voor een groot deel opgeheven door het saldo liquide middelen. Voor de details, zie volgende pagina.

Vastgestelde meerjarenbegroting 2019 obv prognose 2018:

ACTIVA	31-dec 2018	31-dec 2019	31-dec 2020	31-dec 2021	31-dec 2022
IVA	9.850	7.880	5.910	3.940	1.970
MVA					
gebouwen en terreinen	35.909	33.344	30.779	28.214	25.649
Inventaris en apparatuur	1.011.649	1.356.297	1.280.112	1.041.851	799.550
Andere vaste bedrijfsmiddelen	200.011	330.504	405.190	371.136	343.211
	<u>1.247.569</u>	<u>1.720.146</u>	<u>1.716.081</u>	<u>1.441.202</u>	<u>1.168.411</u>
Financiële vaste activa					
Waarborgsom	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Vorderingen					
OCW / EZ	460.664	475.378	470.300	484.940	493.587
Overige vorderingen	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Overlopende activa	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
	<u>545.664</u>	<u>560.378</u>	<u>555.300</u>	<u>569.940</u>	<u>578.587</u>
Liquide middelen					
Kasmiddelen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Tegoeden op bank- en girorekeningen	4.196.205	3.367.508	2.930.590	3.090.499	3.471.731
	<u>4.197.205</u>	<u>3.368.508</u>	<u>2.931.590</u>	<u>3.091.499</u>	<u>3.472.731</u>
Totaal Activa	<u>6.002.289</u>	<u>5.658.911</u>	<u>5.210.880</u>	<u>5.108.581</u>	<u>5.223.699</u>
PASSIVA	prognose 31-dec 2018	meerjarenbegroting 31-dec 2019	meerjarenbegroting 31-dec 2020	meerjarenbegroting 31-dec 2021	meerjarenbegroting 31-dec 2022
Eigen Vermogen					
Algemene reserve	4.590.149	4.420.597	3.995.199	3.882.207	3.989.526
Voorzieningen					
Personeelsvoorziening	87.752	85.480	90.556	94.361	94.867
Onderhoudsvoorziening	323.363	156.820	129.090	135.859	143.189
	<u>411.115</u>	<u>242.300</u>	<u>219.646</u>	<u>230.220</u>	<u>238.056</u>
Kortlopende schulden					
Crediteuren	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Belastingen en premies sociale verzekeri	381.306	377.354	377.371	377.466	377.436
Schulden terzake van pensioenen	102.219	101.159	101.164	101.189	101.181
Overige kortlopende schulden	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Overlopende passiva	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
	<u>1.001.025</u>	<u>996.014</u>	<u>996.035</u>	<u>996.155</u>	<u>996.117</u>
Totaal Passiva	<u>6.002.289</u>	<u>5.658.911</u>	<u>5.210.880</u>	<u>5.108.581</u>	<u>5.223.699</u>

Edu - Ley	realisatie 2018	begroting 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022
1. Activa					
1.1 Immateriële vaste activa	9.852	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	1.691.489	2.162.095	2.156.060	1.879.211	1.604.450
1.3 Financiële vaste activa	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Vaste activa	1.703.341	2.164.095	2.158.060	1.881.211	1.606.450
1.4 Voorraden	-	-	-	-	-
1.5 Vorderingen	503.810	555.300	569.940	578.587	579.832
1.6 Effecten	-	-	-	-	-
1.7 Liquide middelen	3.855.444	3.004.833	2.548.176	2.713.959	3.102.630
Vlottende activa	4.359.254	3.560.133	3.118.116	3.292.546	3.682.462
Totale Activa	6.062.595	5.724.228	5.276.176	5.173.757	5.288.912
2. Passiva					
2.1 Eigen vermogen	4.423.040	4.253.488	3.828.090	3.715.097	3.822.416
<i>waarvan publiek eigen vermo</i>	4.423.040	4.253.488	3.828.090	3.715.097	3.822.416
<i>waarvan privaat eigen vermo</i>	-	-	-	-	-
2.2 Voorzieningen	525.549	356.734	334.080	344.654	352.490
2.3 Langlopende schulden	-	-	-	-	-
2.4 Kortlopende schulden	1.114.006	1.114.006	1.114.006	1.114.006	1.114.006
Totale Passiva	6.062.595	5.724.228	5.276.176	5.173.757	5.288.912

De kengetallen van de vastgestelde meerjarenbegroting zullen als volgt ontwikkelen, met prognose 2018 als vertrekpunt.

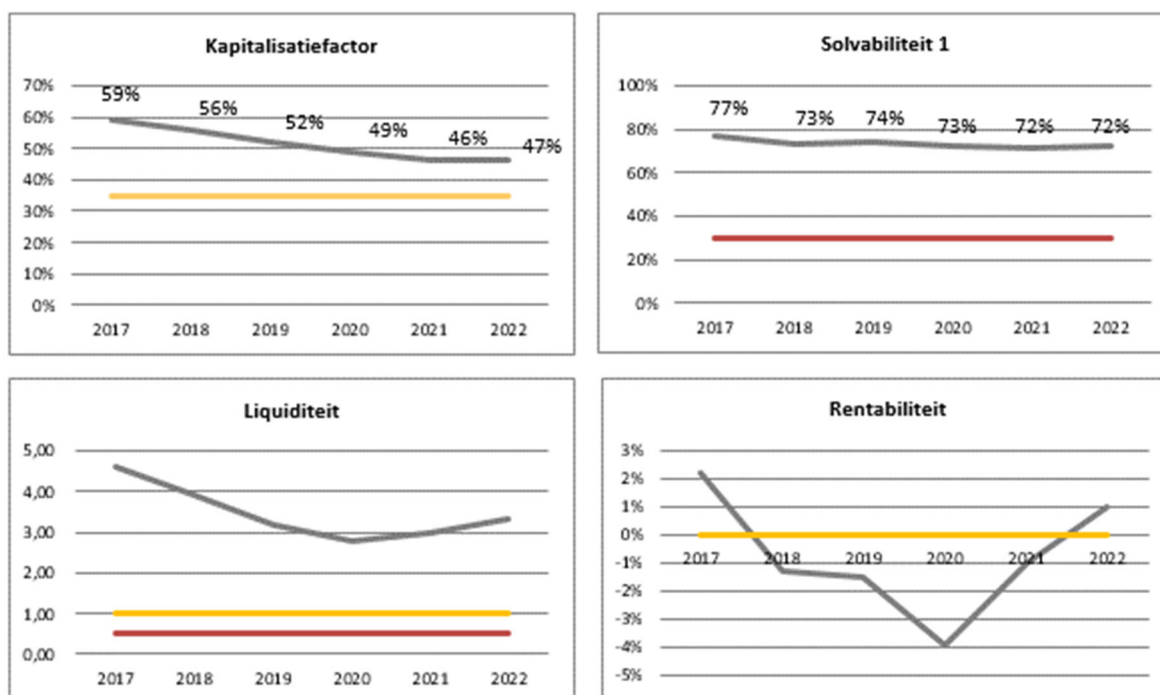
Kengetallen balans	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Liquiditeit / current ratio					
<u>Vlottende activa</u> Kortlopende schulden	4,74	3,94	3,50	3,68	4,07
Solvabiliteit 1					
<u>Eigen vermogen</u> Totaal vermogen	76,47%	78,12%	76,67%	75,99%	76,37%
Solvabiliteit 2					
<u>Eigen vermogen + voorzieningen</u> Totaal vermogen	83,32%	82,40%	80,89%	80,50%	80,93%
Weerstandsvermogen					
<u>Eigen vermogen -/- mva</u> Totale rijksbijdragen	32,80%	25,68%	21,91%	22,75%	25,84%
Rentabiliteit 1					
<u>Exploitatieresultaat</u> Baten (excl. fin.baten)	0,28%	-1,55%	-3,94%	-1,02%	0,95%
Kapitalisatiefactor					
<u>Balanstotaal -/- boekwaarde gebouwe</u> totale baten + financiële baten	55,36%	51,28%	47,98%	45,69%	45,95%

De kengetallen van de vastgestelde meerjarenexploitatie cijfers voor begroting 2019 zullen als volgt ontwikkelen, met prognose 2018 als vertrekpunt.

Kengetallen exploitatie	Prognose 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Rentabiliteit					
(Rijks)bijdragen OCW / totale baten	94,56%	95,88%	96,38%	96,48%	96,54%
Overige overheidsbijdragen / totale ba	1,77%	1,63%	1,61%	1,56%	1,54%
Overige baten / totale baten	3,67%	2,49%	2,01%	1,95%	1,92%
Personele lasten / totale lasten	81,59%	80,16%	80,02%	79,96%	80,16%
Afschrijvingslasten / totale lasten	2,72%	3,01%	3,79%	3,84%	3,60%
Huisvestingslasten / totale lasten	6,44%	6,75%	6,61%	6,53%	6,54%
Ov. Instellingslasten / totale lasten	4,36%	5,33%	4,94%	4,91%	4,92%
Leermiddelen PO - totale lasten	4,89%	4,75%	4,64%	4,77%	4,78%
Personele lasten / totale baten	81,34%	81,38%	83,16%	80,75%	79,38%
Personele lasten / totale rijksbijdrage	86,02%	84,88%	86,28%	83,70%	82,22%
Personele lasten / totale lasten	81,59%	80,16%	80,02%	79,96%	80,16%
Materiële lasten - totale lasten	18,41%	19,84%	19,98%	20,04%	19,84%

Indien we realisatie 2018 als basis nemen, dan zullen de kengetallen van de begroting 2019 t/m 2022 als volgt ontwikkelen. Dit geeft een actueel, meer representatief inzicht.

De sturing is erop gericht dat de baten en lasten in evenwicht blijven, waarbij gekozen wordt voor een (incidentele) inzet van de reserves van € 0,4 miljoen in de periode 2019-2023. De weergave van de kengetallen bevestigt dat zowel op korte als lange termijn aan de verplichtingen voldaan kan worden. De extra uitgaven zijn niet verontrustend.

De signaleringsgrenzen zijn door de PO-Raad bepaald en geven een indicatie van de vermogenspositie op korte en middellange termijn van de Stichting.

Legenda: Waarbij de **rode** strepen een ondergrens is. De **gele** lijnen is de middenwaarde. De **grijze** lijn is de uitkomst van Edu-Ley gebaseerd op de realisatie 2018 en 2017.

Weerstandvermogen conform definitie Inspectie (eigen vermogen/totale baten) is in realisatie 2018 40,8%. De kritieke ondergrens is 5% .

	realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting
	2018	2019	2020	2021	2022
eigen vermogen / tot baten	40,8%	38,8%	35,5%	33,4%	33,8%

Bovenstaande bevestigt dat de continuïteit niet in gevaar is, ondanks het negatieve exploitatie resultaat in realisatie voor 2018 en begroot voor 2019, 2020 en 2021.

Conclusie continuïteitsparagraaf balans, risico's en kengetallen:

Er is reeds voldoende risicobuffer aanwezig om **risico's en onzekerheden** voor de komende jaren het hoofd te bieden. Inhoudelijk zijn de risico's in hoofdstuk 6 reeds beschreven. De directie heeft de intentie om impulsen te blijven geven aan de onderwijsontwikkeling en niet aan het oppotten van gelden. Er is een evenwichtige, ambitieuze maar ook realistische meerjarenbegroting 2019-2022 opgesteld, die aansluit op de doelen van de Stichting. De kengetallen weerspiegelen een gezonde financiële beleidsvoering.

- Rapportage aanwezigheid & werking van het interne risicobeheersings- & controlesysteem:

Er mag geconcludeerd worden dat de Planning & Control cyclus steeds meer inbedding heeft gekregen binnen de Stichting. De online managementinformatie is constant actueel aanwezig. Daarnaast wordt er gewerkt met een uitgebreide tussentijdse analyse. Hierbij wordt op hoofdlijnen gerapporteerd aan de RvT over de ontwikkelingen omtrent baten, lasten en investeringen. Deze worden aangevuld met een prognose voor het gehele kalenderjaar waarbij de budgetten als targets dienen.

Binnen het bestuur wordt intern gewerkt met een risicobeheersingssysteem. De financiële en personele administratie zijn uitbesteed aan het administratiekantoor (AK) Ons Onderwijsbureau te Heerlen. Mutaties in de administratie worden regulier verwerkt na codering en goedkeuring vanuit het bestuur. Bij het AK vindt er een controle plaats op juistheid van de codering en autorisatie. Betalingen worden verricht volgens het 'vier-ogen principe'. Jaarlijks wordt de jaarrekening opgesteld met toetsing door de accountant en verantwoord aan het Ministerie.

Gedurende het jaar wordt maandelijks beoordeeld of de realisatie van baten en lasten synchroon loopt met de door het bestuur geaccordeerde begroting. Er is een transparant maandelijks bijgewerkt systeem van financiële planning en control op grootboekniveau. De meerjarenbegroting wordt ingezet als stuurinstrument voor de beheersing van activiteiten. Reserves en voorzieningen worden bewust gevormd en onderbouwd met meerjarenplannen. Afwijkingen worden geanalyseerd en er wordt bepaald of aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven.

In 2019 zal de risicoanalyse verdere verdieping en verbreding gaan krijgen. Bovendien zullen diverse kritische processen beter geborgd gaan worden binnen de Stichting.

- Rapportage toezichhoudend orgaan:

Er is frequent overleg tussen RvT en CvB. Communicatie met betrokkenen over lopende ontwikkelingen, potentiële en eventuele beheersing van risico's vindt plaats bij het reguliere besluitvormingsproces. De uitgebreide risicoanalyse begin 2018 is hier een voorbeeld van.

De RvT beoordeelt of de financiële realisatie binnen de kaders van het financiële meerjarenbeleidsplan past en of de uitvoering nog financiële ruimte biedt of niet. Gaat alles naar wens en is de inzet van middelen passend? Geldstromen worden gevolgd en in verband gebracht met

toekomstige investeringen. De RvT ziet toe op naleving van de wettelijke verplichtingen/rechtmaticheid.

Het CvB legt onder meer verantwoording af aan het rijk, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaatsgevonden. De RvT is belast met het aanwijzen van de accountant.

Verwezen wordt ook naar de Wet Goed Onderwijs en Goed Bestuur. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van RvT, CvB en de schooldirecteuren zijn expliciet vastgelegd in het managementstatuut. Het statuut dient als basis voor een weloverwogen inbedding van het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer. Denkend aan controleerbaarheid, functiescheiding en afbakening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

De Stichting hanteert deze code in het primair onderwijs. Er zijn geen afwijkingen te melden.

Bijlage: ontwikkeling financiële kengetallen

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) heeft in 2011 de beleidsregel financieel toezicht po vastgesteld. Het financiële toezicht is gericht op financiële risico's van de scholen en betreft de volgende aspecten:

De financiële continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.

Hier worden als uitgangspunten **vermogensbeheer en budgetbeheer** gehanteerd.

Bij vermogensbeheer staat de vraag centraal: wat is de kapitaalsbehoefte van de instelling? Om dit te kunnen berekenen stelt de commissie het begrip kapitalisatiefactor centraal.

- **Kengetallen Vermogensbeheer**

Het ministerie van OC&W hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. De Inspectie kan de mogelijkheid van excessief spaargedrag nader onderzoeken indien de signaleringsgrenzen zijn overschreden.

Definitie Kapitalisatiefactor: totaal kapitaal (excl. boekw. gebouw & terrein)/gedeeld door totale baten
 bovengrens van 60% voor kleine instellingen met < € 5 mln. jaarlijkse baten.
 bovengrens van 35% voor grote instellingen met > € 8 mln. jaarlijkse baten.

Normatieve Kapitalisatiefactor, besturen	< € 5 mln. baten	> € 8 mln. baten
Bufferliquiditeit	10.0%	5.0%
Transactieliquiditeit	13.8%	8.5%
Financieringsfunctie	31.5%	20.5%
	55.3%	34.0%
Afgeronde signaleringsgrens	60.0%	35.0%

Bron: Staatscourant 24 november 2011 vastgesteld door Ministerie van OC&W.

Concreet voor Edu-Ley betekent dat bij jaarlijkse baten van € 10,8 mln. een bovengrens van 35% van kracht is, dat betekent normatief **€ 3,8 mln.** aan kapitaal. De realisatie jaarrekening 2018 geeft een activa op balansdatum excl. gebouwen en terreinen van ruim € 6,0 mln.

Investeringsbeleid/financieringsfunctie:

Om kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven geven is het belang van investeringsruimte onderkend. Als activeringsgrens is een drempelbedrag van € 500 bepaald. In het boekjaar 2018 € 454.574 (2017: € 519.000 en 2016: € 188.000). De boekwaarde in het verslagjaar is toegenomen van € 1.536.000 naar € 1.691.489. Normatief een benodigde investeringsbuffer 21% van de totale baten is **€ 2,3 mln.**

Transactieliquiditeit:

Normatief 9% van de totale baten van € 10,0 mln. is **€ 1,0 mln.**

Bufferliquiditeit:

Er is financiële buffer nodig om niet beheersbare risico's op te vangen. Afhankelijk van de grootte van de instelling wordt door de commissie een percentage van de totale baten geadviseerd als buffer. Risicomarges worden voor een beoordeling als volgt gekwantificeerd: ± 5% voor instellingen met € 10,0 mln. jaarlijkse baten. Een normatief financieel benodigde buffer van **€ 0,5 mln.**

In het voorjaar van 2018 is een gedetailleerde risicoanalyse opgesteld waar het risicobedrag gekwantificeerd is op € 0,5 mln.

Resumerend een normatief kapitaal van € 2,3 + € 1,0 + € 0,5 = € 3,8 mln. kapitaal.

Kapitalisatiefactor is: (totaal kapitaal excl. Boekwaarde Gebouwen & Terreinen) / totale baten

Kapitalisatie factor	Realisatie	Commissie Don Vermogensbeheer Bovengrens	Benchmark BO3
2018	55,6%	< 35%	
2017	59,0%	< 35%	55,2%
2016	62,8%	< 35%	
2015	59,5%	< 35%	

Benchmarkgegevens zijn afkomstig van OC&W van schoolbesturen van vergelijkbare grootte. Bovenstaande illustreert dat de score van de Stichting in 2018 en de afgelopen jaren de bovengrens overstijgt. De Inspectie van het Onderwijs houdt financieel toezicht op de resultaten. Met een kapitalisatiefactor score van 55,6%, is nader onderzoek in de toekomst niet uit te sluiten. Uit de continuïteitsparagraaf blijkt dat voor de komende jaren wordt verwacht dat dit kengetal stapsgewijs zal dalen, maar er is zeker nog bestedingsruimte.

Het tweede kengetal dat het ministerie van OC&W hanteert om een beeld te krijgen bij het vermogensbeheer van onderwijsinstellingen is de solvabiliteit.

Solvabiliteit:

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Bij onderwijsorganisaties is sprake van 2 solvabiliteit ratio's.

Solvabiliteit 1 is eigen vermogen/totaal vermogen.

Solvabiliteit 2 is (eigen vermogen + voorzieningen)/totaal vermogen.

Het grote verschil tussen solvabiliteit 1 en solvabiliteit 2 wordt veroorzaakt door voorzieningen. Dit aandeel bedraagt 8,6% van de totale balanswaarde einde verslagjaar (2017: 7,2%).

Solvabiliteit 1	Realisatie	DUO norm	Benchmark BO3
2018	73,0	30,00	
2017	76,8	30,00	67,00
2016	80,5	30,00	
2015	83,0	30,00	

Solvabiliteit 2	Realisatie	Ondergrens Inspectie	Benchmark BO3
2018	81,6	30,00	
2017	84,0	30,00	80,00
2016	82,2	30,00	
2015	85,0	30,00	

Solvabiliteit is een voornamelijk indicator, die aangeeft in hoeverre bezittingen op de activazijde van de balans gefinancierd zijn met eigen vermogen. De Inspectie van het Onderwijs hanteert bij risicodetectie een signaleringswaarde voor solvabiliteit 2 van 30% als bodemwaarde. Landelijk liggen

de resultaten enkele procenten lager. De solvabiliteit van de Stichting ligt ruim boven de normering. De vermogenspositie is ruim.

Weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen geeft eveneens een beeld of het bestuur enerzijds te vermogend zou zijn of anderzijds of er financiële capaciteit is om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Het weerstandsvermogen PO wordt uitgedrukt in een % van jaarlijkse rijksbijdragen.

Weerstandsvermogen PO is (eigen vermogen -/- materiële vaste activa)/totale rijksbijdragen.

De Inspectie hanteert in haar toezicht op de **financiële continuïteit** de definitie weerstandsvermogen is eigen vermogen/totale baten. Deze definitie is opgenomen in de jaarrekening. De bodemwaarde is minimaal 5%.

Weerstandsvermogen %	Realisatie	Ondergrens Inspectie	Benchmark BO3
2018	40,8	> 5	
2017	45,6	> 5	38,9
2016	50,9	> 5	
2015	44,0	> 5	

Bij kleinschalige organisaties is er maar een beperkte mogelijkheid voor een bepaalde risicospreiding. Door de fusie is er een bredere draagkracht ontstaan. Door het hoge aandeel van personele lasten blijft er beperkte flexibiliteit zitten in de kostenstructuur. Het resultaat van Edu-Ley is gunstiger dan het landelijke beeld. Bovenstaand overzicht laat een daling zien in het verslagjaar. Dit is veroorzaakt door een toename van de rijksbijdragen (de noemer) in combinatie met een kleine afname van het eigen vermogen.

Voor de korte termijn adviseert OC&W om te kijken naar budgetbeheer.

- **Kengetallen Budgetbeheer**

Liquiditeit:

De liquiditeit geeft aan of een organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om aan de direct opeisbare betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit {current ratio} is (kortlopende vorderingen + liquide middelen)/kortlopende schulden.

Liquiditeit Current ratio	Realisatie	Ondergrens Inspectie	Benchmark BO3
2018	3,9	> 0,75	
2017	4,6	> 0,75	3,58
2016	4,4	> 0,75	
2015	4,2	> 0,75	

Er is sprake van een kleine afname in liquide middelen van € 29.000. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van het saldo aan investeringsfaciliteiten van circa € 0,44 mln. Het saldo liquide middelen is nog steeds ruim € 3.8 mln. De liquiditeit is ten opzichte van vorig jaar afgenomen doordat het saldo aan

kortlopende schulden is toegenomen met 17%. De ratio is aanzienlijk beter dan de ondergrens die de Inspectie hanteert van 0,75. Landelijk laat de liquiditeit ook hogere waarden zien.

Het kasstroomoverzicht maakt zichtbaar waar de geldmiddelen vandaan kwamen en waaraan zij zijn uitgegeven. Zie hiervoor paragraaf B4 van de jaarrekening.

Rentabiliteit:

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit is exploitatie resultaat uit gewone bedrijfsvoering/totale baten.

Rentabiliteit %	Realisatie	DUO - norm	Benchmark BO3
2018	- 1,3	0,0 - 5,0	
2017	2,2	0,0 - 5,0	1,1
2016	1,6	0,0 - 5,0	
2015	- 5,4	0,0 - 5,0	

In principe heeft de onderwijsinstelling geen winstoogmerk. Vanuit dat principe kan de rentabiliteit 0 zijn. Echter, om het vermogen in stand te houden is het wel noodzakelijk de inflatie te compenseren. De situatie wordt precair als de rentabiliteitscores structureel negatief zijn en tevens naar verwachting negatief blijven in de toekomst, want dan blijf je interen op je reserves en voorzieningen.

De PO raad adviseert dat de gemiddelde rentabiliteit, berekend over de afgelopen jaren, tussen 0% en 5% dient uit te komen. De Inspectie hanteert voor: 1 jaar maximaal -10%, 2 jaar gemiddeld -5%, 3 jaar 0%.

Voor Edu-Ley is de gemiddelde score over de laatste jaren drie jaren positief. De meerjarenbegroting 2019-2022 laat een begrote rentabiliteit zien van licht negatief tot 0%. Dus gezien de aanwezige reserves is geen aanvullende actie vereist.

Financiële positie 2018

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen:

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2018		31-12 2017	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Immateriële vaste activa	10	0,2%	-	0,0%
Materiële vaste activa	1.691	27,9%	1.536	25,8%
Financiële vaste activa	2	0,0%	2	0,0%
Vorderingen	504	8,3%	540	9,1%
Liquide middelen	3.855	63,6%	3.884	65,1%
	<u>6.063</u>	<u>100,0%</u>	<u>5.963</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	4.423	73,0%	4.560	76,5%
Voorzieningen	525	8,6%	422	7,1%
Kortlopende schulden	1.114	18,4%	980	16,4%
	<u>6.063</u>	<u>100,0%</u>	<u>5.963</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het resultaat over 2018 bedraagt € 136.888 negatief tegenover € 220.712 positief over 2017.
 De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2018 <u>x € 1.000</u>	Begroting 2018 <u>x € 1.000</u>	Realisatie 2017 <u>x € 1.000</u>
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	10.226	9.521	9.492
Overige overheidsbijdragen	217	149	150
Overige baten	390	257	354
Totaal baten	<u>10.833</u>	<u>9.927</u>	<u>9.996</u>
Lasten			
Personele lasten	8.958	7.960	7.960
Afschrijvingen	290	272	250
Overige lasten	1.719	1.697	1.565
Totaal lasten	<u>10.967</u>	<u>9.929</u>	<u>9.775</u>
Saldo baten en lasten	<u>-134</u>	<u>-2</u>	<u>221</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	-3	4	0
Resultaat baten en lasten	<u><u>-137</u></u>	<u><u>2</u></u>	<u><u>221</u></u>

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
 De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Liquiditeit <i>(vlottende activa/kortlopende schulden)</i>	3,91	4,51
Solvabiliteit 1 <i>(eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	72,96	76,47
Solvabiliteit 2 <i>(eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)</i>	81,62	83,56
Rentabiliteit <i>(saldo gewonnen bedrijfsvoering / totale baten * 100%)</i>	-1,26	2,21
Weerstandvermogen <i>(eigen vermogen / totale baten * 100%)</i>	40,83	45,62
Personele lasten / totale lasten	81,69	81,43
Materiële lasten / totale lasten	18,31	18,57
Kapitalisatiefactor <i>(balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%</i>	55,63	59,25
Huisvestingsratio <i>(huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen & terreinen) / totale lasten)</i>	7,03	7,16

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Edu-Ley is het bevoegd gezag en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Goirle.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Edu-Ley is feitelijk gevestigd op Hoogen Dries 3, 5051 WK te Goirle en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41095476.

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van jaarrekeningen vormt het bestuur van het bevoegd gezag zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Deze schattingen worden herzien in de periode van herziening en toekomstige perioden.

1.9 Consolidatie

Per 31-12-2018 zijn Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Goirle (BOOG) en Stichting Katholiek Basisonderwijs Goirle (SKBG) gefuseerd tot Stichting Edu-Ley. De jaarrekening 2018 bestaat derhalve uit de geconsolideerde financiële gegevens van (voorheen) Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Goirle (BOOG) en Stichting Katholiek Basisonderwijs Goirle (SKBG).

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Edu-Ley en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.4 Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa, voor zover deze betrekking hebben op de handelsportefeuille of met betrekking tot eigen-vermogensinstrumenten buiten de handelsportefeuille, alsmede derivaten met een onderliggende beursgenoteerde waarde, worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingsmodellen en waarderingstechnieken. Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige 'at arm's length'-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar paragraaf 3.5 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Indien grond gekocht is met opstallen, met de intentie de opstallen te slopen of teniet te laten gaan en vervolgens op de grond nieuwbouw te realiseren, dan maken de eventuele boekwaarde van de opstallen en de gemaakte sloopkosten deel uit van de verkrijgingsprijs van de grond.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

3.3 Financiële vaste activa

3.3.5 Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen, alsmede gekochte leningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de winst-en-verliesrekening.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.3 Bestemmingsreserve Risico

De bestemmingsreserve Risico is gevormd op basis van de uitgevoerde risicoanalyse. Deze buffer is bedoeld voor het opvangen van risico's op het gebied van onder andere personeel, leerlingen, organisatie, huisvesting en kwaliteit van onderwijs.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2018 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 1% (2017: 2,5%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.10.5 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Edu-Ley heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf 1 januari van het eerstvolgende kalenderjaar, volgend op het moment van gereedheid voor ingebruikneming, afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Edu-Ley loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

B2 Balans per 31 december 2018
Na resultaatbestemming

Activa	2018		2017	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa				
Software	<u>9.852</u>	9.852	<u>-</u>	-
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	35.909		38.474	
Inventaris en apparatuur	1.424.978		1.233.439	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>230.602</u>	1.691.489	<u>264.512</u>	1.536.425
Financiële vaste activa				
Waarborgsom	<u>2.000</u>	2.000	<u>2.000</u>	2.000
Vlottende activa				
Vorderingen				
Ministerie van OCW	446.351		456.587	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>57.459</u>	503.810	<u>83.766</u>	540.353
Liquide middelen				
Kas	1.159		1.008	
Tegoeden op bankrekeningen	3.854.285		3.883.076	
Deposito's	<u>-</u>	3.855.444	<u>-</u>	3.884.084
TOTAAL ACTIVA		<u><u>6.062.595</u></u>		<u><u>5.962.862</u></u>

Passiva	<u>2.018</u>		<u>2.017</u>	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	3.872.790		4.009.678	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)	<u>550.250</u>	4.423.040	<u>550.250</u>	4.559.928
Vorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	385.856		338.991	
Overige voorzieningen	<u>139.693</u>	525.549	<u>83.523</u>	422.514
Kortlopende schulden				
Crediteuren	180.533		58.492	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	378.369		347.090	
Schulden terzake van pensioenen	96.216		93.046	
Overige kortlopende schulden	15.818		7.243	
Overige overlopende passiva	<u>443.070</u>	1.114.006	<u>474.549</u>	980.420
TOTAAL PASSIVA		<u><u>6.062.595</u></u>		<u><u>5.962.862</u></u>

B3 Staat van Baten en Lasten 2018

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	10.225.849	9.521.806	9.491.706
Overige overheidsbijdragen	216.879	148.546	149.598
Overige baten	389.946	256.533	354.293
Totaal baten	10.832.674	9.926.885	9.995.597
Lasten			
Personele lasten	8.958.358	7.960.283	7.960.252
Afschrijvingen	289.658	272.196	249.607
Huisvestingslasten	767.967	662.151	696.897
Overige lasten	465.865	557.636	413.326
Leermiddelen	485.054	477.211	454.903
Totaal lasten	10.966.902	9.929.477	9.774.985
Saldo baten en lasten	-134.228	-2.592	220.612
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	329	6.500	2.785
Financiële lasten	2.989	2.935	2.685
Totaal financiële baten en lasten	-2.660	3.565	100
Resultaat baten en lasten	-136.888	973	220.712

B4 Kasstroom 2018

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-134.228		220.612
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	289.658		249.607	
Mutaties voorzieningen	<u>103.035</u>		<u>323.697</u>	
		392.693		573.304
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	36.543		77.784	
- Kortlopende schulden	<u>133.586</u>		<u>-80.360</u>	
		<u>170.129</u>		<u>-2.576</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		428.594		791.339
Ontvangen interest	329		2.785	
Betaalde interest	<u>-2.989</u>		<u>-2.685</u>	
		<u>-2.660</u>		<u>100</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		425.934		791.439
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in immateriele vaste activa	-9.852			
Investerings in materiele vaste activa	<u>-444.722</u>		<u>-518.976</u>	
		<u>-454.574</u>		<u>-518.976</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-454.574		-518.976
Overige balansmutaties		0		-318.491
Mutatie liquide middelen		<u><u>-28.640</u></u>		<u><u>-46.028</u></u>
Beginstand liquide middelen	3.884.084		3.930.112	
Mutatie liquide middelen	<u>-28.640</u>		<u>-46.028</u>	
Eindstand liquide middelen		<u><u>3.855.444</u></u>		<u><u>3.884.084</u></u>

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2018

Activa

Vaste activa

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
1.1 Immateriële vaste activa		
Software	<u>9.852</u>	<u>-</u>
	<u>Software</u>	<u>Totaal</u>
	€	€
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2017</i>		
Aanschafwaarde	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Mutaties</i>		
Investeringen	9.852	9.852
Afschrijvingen	-	-
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>9.852</u>	<u>9.852</u>
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2018</i>		
Aanschafwaarde	9.852	9.852
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>9.852</u>	<u>9.852</u>
Afschrijvingspercentages		
Software	5 jaar	

1.2 Materiële vaste activa

	35.909	38.474
	1.424.978	1.233.439
	230.602	264.512
	<u>1.691.489</u>	<u>1.536.425</u>
Gebouwen en terreinen		
Inventaris en apparatuur		
Leermiddelen		
	<u>1.691.489</u>	<u>1.536.425</u>
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2017</i>		
Aanschafwaarde	65.856	3.228.208
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-27.382</u>	<u>-1.994.769</u>
	<u>38.474</u>	<u>1.233.439</u>
<i>Mutaties</i>		
Investeringen	-	412.241
Afschrijvingen	-2.565	-220.702
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>-2.565</u>	<u>191.539</u>
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2018</i>		
Aanschafwaarde	65.856	3.640.449
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-29.947</u>	<u>-2.215.471</u>
	<u>35.909</u>	<u>1.424.978</u>
Afschrijvingspercentages		
Gebouwen	40 jaar	
Verbouwingen	10-25 jaar	
Inventaris en apparatuur	5-20 jaar	
ICT	5 jaar	
Leermiddelen	8 jaar	

1.3 Financiële vaste activa	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
Overige vorderingen	<u>2.000</u>	<u>2.000</u>

<u>Omschrijving</u>	<u>Boekwaarde 1-1-2018</u>	+	<u>Mutaties 2018</u>	-	<u>Boekwaarde 31-12-2018</u>
Waarborgsom Rooftop Energy BV zonnecentrale	2.000		-	-	2.000
	<u>2.000</u>		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.000</u>

Vlottende activa	31-12 2018	31-12 2017
	€	€

1.5 Vorderingen

Ministerie van OCW	446.351	456.587
<i>Overige vorderingen</i>		
Overige subsidies gemeente	-	35.017
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>-</u>	<u>35.017</u>

Overige overlopende activa

Netto salaris	1.181	-
Loonkosten VF	20.439	-
Vooruitbetaalde kosten	-	8.110
Overlopende activa	<u>35.839</u>	<u>40.639</u>
<i>Totaal overlopende activa</i>	<u>57.459</u>	<u>48.749</u>

Totaal vorderingen	<u>503.810</u>	<u>540.353</u>
---------------------------	----------------	----------------

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€

1.7 Liquide middelen

Kas	1.159	1.008
Tegoeden op bank- en girorekening	3.854.285	3.883.076
	<u>3.855.444</u>	<u>3.884.084</u>

Passiva

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.872.790	4.009.678
Bestemmingsreserves	550.250	550.250
	<u>4.423.040</u>	<u>4.559.928</u>

	Saldo 31-12-2017	Stelselwijziging 2018	Bestemmings- resultaat	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	4.009.678	-	-136.888	3.872.790
Bestemmingsreserves publiek				
Bestemmingsreserve Risico	550.250	-	-	550.250
Totaal Eigen vermogen	<u>4.559.928</u>	<u>-</u>	<u>-136.888</u>	<u>4.423.040</u>

	31-12 2018	31-12 2017
	€	€
2.2 Voorzieningen		
Onderhoudsvoorziening	385.856	338.991
Overige voorzieningen	139.693	83.523
	<u>525.549</u>	<u>422.514</u>

	Saldo 31-12-2017	Stelselwijziging 2018	Dotatie / vrijval 2018	Onttrekking 2018	Saldo 31-12-2018
Onderhoudsvoorziening	338.991	-	117.915	-71.050	385.856
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	83.523	-	42.193	-10.805	114.911
Voorziening langdurig zieken	-	-	24.782	-	24.782
Totaal voorzieningen	<u>422.514</u>	<u>-</u>	<u>184.890</u>	<u>-81.855</u>	<u>525.549</u>

De onderhoudsvoorziening betreft een egalisatievoorziening gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening voor Jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarig 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100%
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekeninghoudend met een blijfkans.

	<u>< 1 jaar</u>	<u>1 jaar <> 5 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>	<u>Totaal</u>
Onderverdeling voorzieningen				
Onderhoudsvoorziening	216.309	126.533	43.014	385.856
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	14.494	36.162	64.255	114.911
Voorziening langdurig zieken	24.782	-	-	24.782
Totaal voorzieningen	<u>255.585</u>	<u>162.695</u>	<u>107.269</u>	<u>525.549</u>

2.4 Kortlopende schulden

Crediteuren	180.533	58.492
Belastingen en premies sociale verzekeringen	378.369	347.090
Schulden terzake van pensioenen	96.216	93.046
Overige kortlopende schulden	15.818	7.243
Overlopende passiva	<u>443.070</u>	<u>474.549</u>
	<u>1.114.006</u>	<u>980.420</u>

Specificatie overige kortlopende schulden

Netto salaris	-	6.774
Levensloop	<u>15.818</u>	<u>469</u>
	<u>15.818</u>	<u>7.243</u>

Specificatie overlopende passiva

Overige subsidies muziek impuls	53.334	106.666
Ministerie van OCW / geoormerkt aflopend	37.975	27.538
Vakantiegeld reservering	268.957	251.692
Vooruitontvangen gelden	-	21.739
Vooruitontvangen investeringsubsidies	39.875	14.185
Crediteuren transitoria	<u>42.929</u>	<u>52.729</u>
	<u>443.070</u>	<u>474.549</u>

Bestuur:

31267

Brinnr:

cumulatief

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Vrijval niet besteed in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
	Kenmerk	Datum									
Subsidieregeling lerarenbeurs (artikel 25)	DL/B/110284	6-5-2009	€ 83.704,85	€ 52.376,94	24.838,68	27.538,26	31.327,91	20.891,64		€ 37.974,53	nee
		totaal	€ 83.704,85	€ 52.376,94	€ 24.838,68	€ 27.538,26	€ 31.327,91	€ 20.891,64	€ -	€ 37.974,53	€ -

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum							
Subsidieregeling Teambeurs po (artikel 18 lid 4)									
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Lasten t/m vorig verslagjaar	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	Datum								
Subsidieregeling Teambeurs po (artikel 18 lid 4)										
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet verwerkte verplichtingen

Leasecontracten

In 2016 is een contract afgesloten met Ricoh voor de huur van kopieermachines op de eigen scholen en enkele scholen die niet onder dit bestuur vallen. De kosten voor de niet eigen scholen worden doorbelast aan de betreffende schoolbesturen. Het contract heeft een looptijd van 72 maanden. De minimum afname bedraagt voor 8 machines 160.000 zwartwit afdrucken/scans en 4.000 full color afdrucken. Beide per maand. De minimale maandelijkse verplichting bedraagt € 3,068 per maand.

Huur kantoorruimte

Het bestuurskantoor is gevestigd in een gehuurd pand aan de Hoogen Dries 3 te Goirle. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van 3 jaar en is geëindigd op 31-1-2016. Daarna is de overeenkomst voortgezet telkens voor een periode van 2 jaar. Opzeggen kan plaatsvinden tegen het einde van de huurperiode met een opzegtermijn van zes maanden. De huur bedraagt € 882 per maand. Jaarlijk op 1 januari wordt de huur geïndexeerd.

Exploitatie en beheersovereenkomst

Met woonstichting Leystromen is een exploitatie en beheersovereenkomst afgesloten voor de lokalen die de Stichting gebruikt in de Brede School Frankische Driehoek (Open Hof) en Waterput (De Bron). De overeenkomst houdt in dat de Woonstichting verantwoordelijk is voor het onderhoud, de schoonmaakwerkzaamheden en de levering van energie en water. De Stichting betaalt hier voor de door hen ontvangen londo vergoeding voor deze lokalen. Deze overeenkomst loopt tot de onderwijsruimten op basis van het bepaalde in de WPO aan de onderwijsbestemming worden onttrokken. de maandelijkse verplichting bedraagt € 14.441.

Arbo dienstverlening

In juli 2017 is een contract afgesloten met Human Capital Care voor de implementatie van integraal gezondheidsmanagement. Het contract is afgesloten voor de duur van 18 maanden, dus tot en met december 2018. Daarna wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd voor een periode van 36 maanden. Opzeggen kan plaatsvinden met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Het jaarbedrag voor 2018 op basis van 76 medewerkers bedraagt € 3.255. Daarnaast wordt er op basis van uurtarief de consulten van de bedrijfsarts in rekening gebracht.

Afvalinzameling

In 2017 is een contract afgesloten met Brabants Afval Team inzake de mini-/rolcontainer voor de duur van 36 maanden. De maandelijkse verplichting bedraagt € 17,40.

RTC Midden-Brabant

In 2016 is een contract afgesloten met Regionaal TransferCentrum Midden Brabant met een looptijd tot en met 31 juli 2018. Daarna wordt deze overeenkomst steeds stilzwijgend met 1 jaar verlengd. Opzegging tegen het einde van de overeenkomstduur kan met een opzegtermijn van 6 maanden. Tussendoor opzeggen kan met een opzegtermijn van 12 maanden. Opzegging is alleen mogelijk als de overige RTC deelnemers gelijktijdig opzeggen.

B8 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2018

Baten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW			
Rijksbijdrage Ministerie van OCW	6.724.711	6.360.918	6.360.556
Rijksbijdragen MI	1.412.974	1.392.203	1.371.280
Rijksbijdragen P&A-beleid	1.227.060	1.031.596	1.000.334
Overige subsidies Ministerie van OCW	347.114	347.481	345.036
Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	513.990	389.608	414.500
Totaal (Rijks)bijdrage Ministerie van OCW	<u>10.225.849</u>	<u>9.521.806</u>	<u>9.491.706</u>

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting 2018 was deze indexering nog niet bekend.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke bijdragen	216.879	148.546	149.598
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>216.879</u>	<u>148.546</u>	<u>149.598</u>

In 2018 is vanuit Gemeente Goirle een incidentele subsidie toegekend voor weerbaarheidstraining, totaal bedrag € 47.880.

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	10.623	11.249	9.288
Detachering personeel	168.940	114.869	160.736
Ouderbijdragen	68.891	88.165	19.155
Overige	122.812	33.550	160.680
Baten niet-subsidiabel	18.680	8.700	4.434
Totaal overige baten	<u>389.946</u>	<u>256.533</u>	<u>354.293</u>

Lasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	8.541.590	7.465.242	7.806.821
Vrijval jubilea	-	-	-10.106
Dotatie jubilea	42.193	9.500	8.688
Dotatie langdurig zieken	24.782	-	-
Cursuskosten	176.123	143.600	103.420
Reis- en verblijfskosten	39.125	7.400	35.374
Personeel niet in loondienst	321.935	262.255	232.580
Bedrijfsgezondheidsdienst	21.170	40.500	34.236
Kantiekosten	11.669	12.650	10.641
Kosten passend onderwijs overig	2.074	-	2.300
Overige	157.053	83.154	181.550
	<u>9.337.714</u>	<u>8.024.301</u>	<u>8.405.504</u>
Uitkeringen vervangingsfonds (-/-)	-264.679	-64.018	-329.262
Uitkeringen overige (-/-)	-114.677	-	-115.990
Totaal personele lasten	<u><u>8.958.358</u></u>	<u><u>7.960.283</u></u>	<u><u>7.960.252</u></u>

De lonen en salarissen zijn toegenomen als gevolg van CAO maatregelen en een lichte stijging van het aantal FTE. De algemene tendens in het primair onderwijs is dat het lerarentekort oploopt. Hierdoor is in 2018 meer extern personeel ingehuurd.

Specificatie Lonen en salarissen

Bruto lonen en salarissen	6.224.636	5.516.740	5.757.291
Sociale lasten	1.485.657	1.218.194	1.258.780
Pensioenlasten	831.297	736.530	790.750
Personele krimp/groei vanuit salarissen	-	-6.222	-
	<u>8.541.590</u>	<u>7.465.242</u>	<u>7.806.821</u>

Aantal fte's

OP	108		105
OOP	11		11
DIR	7		6
	<u>126</u>		<u>122</u>

4.2 Afschrijvingslasten

Gebouwen	2.565	4.344	2.565
Inventaris en apparatuur	220.702	200.955	178.070
Leermiddelen	66.391	66.897	68.972
Totaal afschrijvingslasten	<u>289.658</u>	<u>272.196</u>	<u>249.607</u>

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	12.163	10.830	12.940
Onderhoud	51.206	42.900	42.654
Energie en water	65.168	63.600	76.611
Schoonmaakkosten	136.555	121.900	117.010
Heffingen	17.484	14.000	13.767
Onderhoudsvoorziening dotatie / vrijval (-/-)	117.915	45.500	40.300
Tuinonderhoud	5.119	8.100	9.374
Overige huisvestingslasten	362.357	355.321	384.241
Totaal huisvestingslasten	767.967	662.151	696.897

Het meerjaren onderhoudsplan is aangepast i.v.m. niet uitgevoerde of uitgestelde onderhoudsposten. Tevens is er een extra voorziening opgenomen voor de verbouwing van de aula in BS 't Schrijverke in 2019.

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	95.054	132.000	127.361
Accountantskosten	16.085	10.200	17.889
Telefoon- en portokosten e.d.	10.419	16.275	14.525
Deskundigheidsadvies	141.205	60.500	129.110
Kabeltelevisie en overige rechten	4.172	4.350	3.073
Abonnementen	5.854	7.850	10.895
Culturele vorming	37.368	33.572	15.584
Contributies	14.405	24.500	11.038
Medezeggenschapsraad	2.412	11.497	4.941
Verzekeringen	4.400	6.450	5.545
PR en communicatie	12.254	30.500	11.439
Sportdag en vieringen	1.209	4.000	1.524
Reizen en excursies	1.635	5.000	2.351
Tussenschoolse opvang, ouderbijdragen en div buitenschools	58.233	96.880	25.856
Representatiekosten derden	3.056	2.200	2.543
Reprokosten	10.381	14.500	3.089
Drukwerk	2.619	5.000	2.903
Overige instellingslasten	45.104	92.362	23.660
Totaal overige instellingslasten	465.865	557.636	413.326

In 2018 is er een verschuiving geweest van de kosten voor de licenties van de boekhoudsoftware van kosten voor Administratie en Beheer naar ICT kosten.

De kosten voor deskundigheidsadvies zijn in 2018 hoger in verband met de diverse vraagstukken rondom de fusie tussen Stichting Katholiek Basisonderwijs Goirle en Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Goirle.

Het verschil tussen begroting en realisatie wordt grotendeels veroorzaakt door het feit dat er altijd voorzichtig begroot wordt. In het geval van de overige instellingslasten betekent dit dat er vooraf kosten begroot worden die uiteindelijk niet gerealiseerd worden.

Accountantshonoraria

Controle van de jaarrekening boekjaar	14.054		14.545
Advies	2.031		3.344
	<u>16.085</u>		<u>17.889</u>

Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
€	€	€

4.4 Leermiddelen

Leermiddelen	477.932	471.961	449.036
Inventaris / apparatuur	7.122	5.250	5.867
Totaal leermiddelen	<u>485.054</u>	<u>477.211</u>	<u>454.903</u>

Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
€	€	€

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten			
Rentebaten	329	6.500	2.785
Financiële lasten			
Rentelasten	2.989	2.935	2.685
Totaal financiële baten en lasten	<u>-2.660</u>	<u>3.565</u>	<u>100</u>

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
MI Pieters	Voorzitter
FCJ Rops	Lid
BRJ van Dijk	Lid
MJM ter Huurne-Visschedijk	Lid
J. van den Hout	Lid
F. Molkenboer	Lid

Complexiteitspunten	
<i>Complexiteitspunten gemiddelde totale baten</i>	2
<i>Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten</i>	1
<i>Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren</i>	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4
<i>Bezoldigingsklasse</i>	A
<i>Bezoldigingsmaximum</i>	€ 111.000

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2018 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur / Raad van Toezicht al in deze jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het negatieve resultaat ad. € 136.888 over 2018 geboekt ten laste van de reserves.

Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Algemene reserve	-136.888
Bestemmingsreserve Risico	-
	<u>-136.888</u>

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm 2017	Satutaire zetel	Code activiteiten
Stichting SWV Plein 013	Stichting	Tilburg	Overig

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Edu-Ley
Hoogendries 3
5051 WK GOIRLE

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Edu-Ley te GOIRLE gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Edu-Ley op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Edu-Ley zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 13 juni 2019
Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G van Os MSc RA

Kenmerk: 2019.0127.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

F1 Gegevens rechtspersoon per 31-12-2018

*	Bestuursnummer	31267
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Edu-Ley Hoogen Dries 3 5051 WK Goirle
*	Telefoonnummer	013-5302548
*	E-mailadres	info@edu-ley.nl
*	Internetsite	www.edu-ley.nl
*	Contactpersoon jaarverslag	Stichting ONS Onderwijsbureau, dhr E.V. Cools
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl
	Gegevens administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau
	AK-nummer	401
*	Brin-nummer + NAW gegevens school	15WZ Den Bongerd 21MY 't Schrijverke 10FN BS Kameleon 12OQ Open Hof 12WI De Regenboog 21MX De Bron